Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

SVOBODA

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 14-ГО ПАДОЛИСТА 1912. ЧИСЛО 46. VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, NOVEMBER 14, 1912. No. 46.

ПРОТОКОЛ

з XII. Головної Конвенції Руського Народного Союза в Америці, котра відбула ся на днях 9—14 вересня 1912 р. в Wilkes Barre, Pa.

(Дальше).

Висше згадана ухвала не виконана з тої причини, що асекураційний комісар зажадав від нас, щоби ми йому подали вік всіх наших членів: кілько маємо членів на 21 літ житя, на 22 і т. д. Се було для нас неможливим до виконаня, бо переглянене всіх декларацій до витягненя віку всіх наших членів, потребувало би було ще й третого секретара на яких три або чотири місяці. Через те ся справа зістала залишена.

Однак було би для нас безпечнійше і кориснійше, як би наша орґанізація була реґістрована в пенсильванійськім стейті, бо тут є наших членів найбільше, а через те наша орґанізація є власне в Пенсильванії найсильнійша.

Що до форси о сповідні картки від членів Р. Н. Союза, то порішено було завідомити Духовного Отця Р. Н. Союза, що жадане видрукованя наказу сповіди і сповідних карток для членів Р. Н. Союза єсть противне статутови Р. Н. Союза і некорисне для орґанізації.

За час мого дволітного урядованя слідуючі головн. урядники зрезиґнували або виступили з орґанізації:

п. Василь Гришко зрезиґнував з уряду головного контрольора; його резиґнацію принято до відома і на його місце покликано п. Теодозія Каськова з Newark, N. J.

п. Евген Гвоздик, вибраний головним контрольором, перестав бути членом Р. Н. Союза, а тим самим мусів уступити і з гідности свого уряду; його суспендував відділ за неплачене членських вкладок; на його місце зістав покликаний п. Конст. Поступак з McAdoo, Pa.

п. Семен Митренко з Олифант, Па., вибраний радним, став опісля головним урядником другої подібної орґанізації і тому на підставі статута стратив свій уряд в Р. Н. Союзі; на його місце покликано п. Сильвестра Маркевича з New Alexandria, Pa.

За час двох літ зістали суспендовані на підставі § 149 (за неплачене повних розметів до головн. Каси Р. Н. Союза) відділи: 90 і 231.

Не виплачені доси посмертні запомоги суть слідуючі:

По бл. п. Івані Гавран, чл. від. 48. Р. Н. Союза, з року 1906 го; не виплачено $1.000.00 з причини недостачі правних спадкоємців.

По бл. п. Грицеви Дацюк, чл. від. 90 Р. Н. Союза, з року 1908 го $785.00. Сю запомогу стримано на тій підставі, що дотичний член має ще жити, як показує справозданє з XI. Гол. Конвенції.

По бл. п. мужу Насті Жидлович, з відділу 3 го в Olyphant, Pa., $400.00, з тої причини, що її муж був понад 40 літ житя, як вона вступила в члени Р. Н. Союза.

По бл. п. жені Івана Гамада, від. 119 в Latrobe, Pa., з року 1911, $400.00 з причини, що його жена перевисшала 40 літ житя, коли він вступив в члени Р. Н. Союза.

По бл. п. Мих. Петин, від. 114, в Dunmore, Pa., $1.000.00, з причини, що нема повновласти від спадкоємців на кошти похоронні, котрі виносять $200.00, ані поквітовань білів, ані точної адреси до родичів помершого, що проживають в старім краю.

Важнійші скарги прислані на мої руки:

Перша скарга против п. Михайла Бабія, члена Р. Н. Союза, котрий переступив § 366 Р. Н. С., виступаючи з ворожими намірами проти нашої орґанізації.

По перегляненю сеї скарги я дав наказ предсідателеви від. 208 Р. Н. Союза в Kingston, Pa. поставити п. М. Бабія перед Мировий Суд, що він і зробив. Мировий Суд засудив п. М. Бабія на $50.00 кари, котру то квоту мав засуджений заплатити до фонду бідних Р. Н. Союза. Однак п. М. Бабій наложеної на него кари не заплатив, ані апеляції, як приписує статут, не робив і по упливі приписаного статутом часу зістав виключений з членів Р. Н. Союза.

Друга резолюція, нібито скарга, що прийшла на мої руки, була ухвала вісьмох нюйорських відділів Р. Н. С., котрі домагали ся поміщеня сеї своєї резолюції, нібито скарги, в орґані Р. Н. С. „Свободі". Сю справу представив я на засіданю Гол. Екз. Ком. Р. Н. С., котрий велів покликати представителів вісьмох нюйорських відділів на своє засіданє, 12. лютого 1912. Сим представителям представлено, що се єсть неможливе і некористне для орґанізації поміщати щось подібного в „Свободі". Наша рада була, що найліпше буде, наколи вони те все порозлучують і скарги най ідуть дорогою скарг. А що належить до оголошеня, се оголосить ся в „Свободі". Однак представителі, нюйорських відділів не згодили ся на се. Для доброго полагодженя я сказав, що засягну опінії адвоката; коли він скаже, що се можливо поміщати в орґані Р. Н. С., то помістить ся, а наколи ні, то ні. На се згодились нюйорські представителі. Однак сеї згоди не дотримали, бо пізнійше удали ся з тим до „Народної Волі".

Полєміка, котра друкувала ся в „Свободі", як „Думки на часі" і т. п.

Поважані Панове! До сеї полєміки змусив нас свого часу „Душпастир" і „Заокеанська Русь". Обі ті часописи зачали були нападати нашу орґанізацію і її Гол. Урядників, так що Гол. Уряд був приневолений боронити орґанізацію і себе в „Свободі".

Заворушеня по відділах, котрі настали зараз по XI. Гол. Конвенції.

Деякі одиниці, невдоволені з ухвал послідної Конвенції, наробили богато заколоту по відділах Р. Н. С., хотячи знищити нашу орґанізацію, порозбивали відділи, позабирали маєтки відділові, як було приміром в Taylor, Pa., Scranton, Pa., Olyphant. Pa., Monessen, Pa., Canonsburg, Pa., Butler, Pa., Youngstown, O., Herkimer, N. Y., Ambridge, Pa., McKees Rocks, Pa. і Holyoke, Mass. Ті члени, що остали ся вірними нашій орґанізації, були наражені на всілякі розбишацькі напади і напасти, і остали ся без ніяких братських маєтків.

У всяких таких справах завсе удавали ся до мене люди з просьбами, щоби я поміг повідбирати забраний їм братський маєток. Великої помочи я не міг їм дати, бо всюда треба було вести довгі судові процеси, котрі потягнулиб за собою великі кошти. Де я міг, то всюди приїздив і особисто то намовами то угодами, а подекуди, де були менші кошти, і судовою дорогою, відбирав забрані братські маєтки і віддавав їх оставшим в відділі членам. Ще і теперки відбувають ся два такі процеси о віддане братського маєтку, а се в McKees Rocks, Pa. і Ambridge. Pa.

За час майже двох літ мого урядованя Гол. Екз. Комітет засідав всього три рази. На тих засіданях полагоджувано важнійші Союзові справи, а решту справ я старав ся полагоджувати з Гол. Екз. Комітетом підчас засідань Контрольної Комісії при одних коштах.

D265

Важнійші ухвали річного засіданя гол. Урядників Р. Н. Союза, відбувшого ся в Джерзи Сіти, Н. Дж. на днях 5, 6, 7 і 8 вересня 1911 р.

Гол. Урядники мали нагоду побачити вперве на власні очи дім Р. Н. Союза тай видати свою опінію зглядом купна сего дому.

По огляненю дому гол. урядники заявили, що задоволені з купна, і що Екз. Комітет зробив дійсно добрий поступок, купуючи власний дім для орґанізації.

Дальше ухвалено, що орґан Р. Н. Союза „Свобода" має придержувати ся напряму народно демократичного.

Ухвалено $41.46 за ленту, котру вислано в імени Р. Н. Союза на здвиг галицьких „Соколів" і „Січий" у Львові.

Ухвалено дати підмогу в квоті $100.00 відділови 47 Р. Н. Союза в Ambridge, Pa. в справі процесу о відділовий маєток з Союзом No. 2.

Ухвалено $200 запомоги Мартинови Марцін, чл. від. 284, на рахунок посмертного, за ушкоджене його ноги.

Ухвалено $100 яко тимчасову запомогу Ілії Червінка, чл. від. 165, на рахунок посмертного; наколиб відтяли йому зовсім ногу, то має дістати ще других $100.

Ухвалено $100 запомоги Андрею Бірешови, чл. від. 126, на рахунок посмертного.

Ухвалено $100 запомоги Миколаю Соха, чл. від. 60, на рахунок посмертного.

(Дальше буде).

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим подає ся до загального відома, що відділ 22. Р. Н. Союза в Нескегонінг, Па. зістав з днем 4. жовтня 1912 р. згідно з § 153. статута Р. Н. С. виключений з нашої організації.

Д. Капітула,
гол. предс. Р. Н. Союза.

Важне!

До всіх пп. Делегатів XII. Гол. Конвенції Р. Н. Союза, відбувшої ся в Wilkes Barre, Pa.

Сегорічна Конвенція Р. Н. Союза ухвалила, як відомо, досить богато запомог хорим і неспосібним до праці членам нашої орґанізації. Зі зрозумілих кождому причин не можна усіх тих запомог дати відразу до розмету, а тимсамим всі ухвалені запомоги не можуть бути на один раз виплачені. Наперед виплатить ся запомоги тим членам, котрі находять ся в найбільшій потребі. З сего приводу я звертаю ся отсим до всіх П. Т. Делеґатів XII. Конвенції з такою просьбою:

Нехай кождий Делеґат, котрий вносив на Конвенції просьбу о запомогу для якогось члена свого відділу, **а ся запомога зістала Конвенцією ухвалена,** порозуміє ся добре з урядом місцевого відділу Р. Н. Союза і нехай донесе мені **сейчас** імя і назвиско того члена, котрому запомогу ухвалено, суму тої ухваленої запомоги і відповідь: чи той член находить ся в таких матеріяльних обставинах, що запомоги потребує зараз, чи може якийсь час почекати.

Надіслана відповідь має бути підписана Делеґатом даного відділу і місцевим Урядом того-ж відділу.

З поважанєм

С. Ядловський,
гол. фін. секр.

Дописи.

З Carteret, N. J.

Безсовісний шторник.

Якто легким, хоч і нечесним способом прийти до маєтку, научив нас п. Петро Росолович в Картерет, Н. Дж. Послухайте лиш, добрі люди.

Наш Картерет невеличка місцевість, положена коло Перт Амбою, а славна хиба тим, що має множество Жидів, які загорнули в свої руки всї бізнеси почавши від сальонів, а скінчивши на всїх шторах.

Перед шістьома місяцями зявив ся до нас п. Петро Росолович з Філядельфії. Він представив ся яко добрий Русин-Українець, добрий патріот, а притім вислужений вояк американський, і просив ся, що хоче у нас заложити штор (бучерню і ґросерню), а має практику, бо його рідний брат є шторником в Філядельфії і він йому допоможе. Ми дуже урадували ся і приобіцяли, що піпрем його всїми силами. Решту зробив наш душпастир в церкві, заохочуючи людий, аби всї брали лиш в своїм руськім шторі.

З початку, понеже п. Росолович не мав много гроша, ішло йому досить поволи, але з часом при помочи добрих людий, коли до штору зачали горнути ся не йно Русини але і Словаки, Поляки та околичні Американці (бо п. Росолович знає красно говорити по анґлійськи), штор розвинув ся дуже гарно. Та помимо того п. Росолович, маючи вже кредит, яко богатий шторник, почав пожичати гроші, а білів за всї річи, які брав до штору, не виплачував. Такому на пр. пекареви, бідному чоловікови (якомусь Поляковн в сусїднім місточку Chrome, який в день ходив до шапи і заробляв на свою родину, а в ночи пік хліб і ледви може кілька годин міг спати, завинив за сам лиш хліб $107.00, за ковбаси $76.00, за мясо $65.00, а що завинив за ґросерню в великих складах в Перт Амбою, Ню Йорку і Нюарку, того вже ніхто з нас не знає. Один наш Русин, який був у него помічником, каже, що білі (рахунки) давно не плачені, а своїм підступом зумів собі виєднати всюда кредит. Всї гроші, які приходили за товар, лиш складав, не видаючи нічого, а навіть не платячи свому помічникови. Крім того понапожичав у добрих людий, де лиш дало ся, по 150, 100, 50, 35, 15 долярів, і то так, що один о другім не знав, бо всюда просив і наказував, аби про пожичку ні кому не говорили, бо йому встидно.

В неділю дня 3. падолиста с. р. не стало між нами пана Росоловича ані його жени Анни з Мусялів Росоловичової. (Для остороги поміщуємо ось тут їх фотоґрафічні знимки). Обоє вийшли по полудни на прохід і більше до Картерет не вернули. Коли їх не було до пізної ночи, шторовий помічник отворив двері їх помешканя і на диво знайшов лиш порожне ліжко і порожний куфер. Всї річи, кажуть тепер сусїди, вже кілька день тому відослав десь в бочках. Коли ми пішли на дипо (стацію) довідати ся, де ті річи надані, зелізничий урядник прочитав нам з книги, що Росолович відослав річи дня 1. падолиста на адресу: Mr. Nicholas Rosolowicz, 4357 Wayne St., Philadelphia, Pa.

Так відвдячив ся Росолович нам всїм за те, що ми поперли його штор і допомогли йому доробити ся маєтку. Як каже помічник, то після сего, кілько люди виплатили за товар, міг п. Росолович за цілий час взяти з собою готівки найменше $2.000.00. Тепер, маючи в руках таку готівку, буде міг п. Росолович на иншім плейзї, а може і у великім місті, змінити своє назвиско і заложити відразу великий штор. Колиб п. Росолович був чесний, був би і тут прийшов до маєтку і чести у людий, але способом гідним, а так збезчестив своє імя — родину свою і своєї жени, а нам, тутешним Русинам, зробив велику кривду, бо помимо того, що понатягав деяких людий, лишив лиш встид і ганьбу! Днесь Жиди аж заходять ся від сьміху і утїхи, як то викивав нас наш чесний Русин шторник. Так потрафлять поступати лиш безхарактерники і шубравцї!

Ми подали до публичного відома цїлу ту сумну подію, аби люди і на других плейзах стерегли ся подібних опустів, і не давали віри перщому ліпшому пройдисьвітови.

В доказ правди потверджуємо се письмо власноручними підписами.

Йосиф Ґінда, предс. парохії.
Лаврентій Угрин, дякоучитель,
Михаїл Черепаняк,
бувший помічник руського штору.

З Seymour, Conn.

Просьба до Русинів села Бутин, жовківського повіту.

Дорогі Земляки! Як Вам відомо, вже від кількох літ є в нашім селї читальня „Просьвіти", котра задля браку власного дому не може як слїд розвивати ся. Тому Виділ сеї читальнї порішив поставити сего року свій власний дім, однак з недостачі гроший не може розпочатого діла допровадити до кінця. Нашим сьвятим обовязком є допомочи своїм родимцям, щоби вони сей читальняний дім як найскорше побудували.

Дорогі Краяни! Нехай між нами не буде ні одного, котрий по можности не офірував би хоч кілька центів на таку важну цїль. Знайте, Родимцї, що чим скорше допоможемо нашим Бутинянам поставити читальню, тим скорше викоренимо всю московську заразу з нашого села! А коли се стане ся, тогди можна буде сказати сьміло, що в наше віконце засьвітило сонце!

До тепер зложили на сю цїль слїдуючі особи: Гр. Сироїжка і Я. Грабар по 2 дол.; В. Процик і Т. Чикало по 1.25 дол.: Н. Салик і Н. Н. по 1. дол.—Разом $8.50. Сї гроші (40.45 К.) відіслано дня 22. жовтня с. р. почтовим переказом (ч. 4749) на руки касїра читальнї, М. Величка. — Яків Грабар, Box 446, Seymour, Conn.

Прим. Редакції: Підписаний під повисшою просьбою п. Я. Грабар прислав на наші руки для провіреня почтову посьвідку з Сімор, Конн., на якій зазначено вислану до краю квоту (40 К. і 45 сот.) На жаданє п. Грабаря сю посьвідку йому звертаємо.

З Ford City, Pa.

Повертаючи з Бофало, стрінув ся я з одним громадянином з Форд Сіти, котрий запросив мене на представленє „Наталка Полтавка", яке того вечера мали відограти місцеві руські аматори. Я радо згодив ся і пішов туди, куди мене знакомий повів. В сусїдстві тої галї, у котрій мало відбути ся представленє, найшов я кількох Русинів, які забавляли ся весело з Поляками і Словаками, граючи в пулї (білярд) та попиваючи пиво. Я звернув увагу сих Русинів, що пора іти на представленє, а вони знаєте що менї відповіли? „Нам — кажуть — і тут добре... Лїпше грати в пулї і пити пиво, ніж дивити ся на якусь-там комедію!" Ся відповідь дуже мене задивувала, а навіть обурила. Я поспитав свого знакомого, що се за люди і чому вони такі темні. Знакомий відповів менї, що се люди не „прості", а проводирі місцевої „Сїчи". „Вони, — каже мій знакомий — не тільки, що самі на ніякі представленя не ходять, але ще й других відмовляють. Та ви не бійте ся — мовив він при кінци, — у нас таких темняків не богато, а загал наших людий їм не вірить, і робить те, що кождий розумний чоловік робити повинен".

Сї слова мене трошки підбадьорили і я пішов зі своїм товаришом на представленє. Мій знакомий говорив правду. На галї людий повно, аж набито. Перед самим представленєм мав до зібраних коротеньку промову місцевий душпастир о. К. Ващишин, а після сеї промови піднесла ся куртина і на сцену вийшла Наталка. Не буду тут описувати цілої тої гарної оперетки, бо вона звісна всїм читачам „Свобода" дуже добре. Скажу лише загально, що фордсітські аматори відограли „Наталку Полтавку" на причуд гарно, далеко гарнїйше, ніж можна було сподівати ся. Нехай же їм буде за се честь і слава!

По представленю я ще говорив з деякими людьми про місцеві обставини і переконав ся, що в тій руській громадї нема ще цїлковитої єдности і згоди. Одні Русини хотять мати свою церкву і галю, другі свого сьвященика, треті свого дяка і т. д. Один тягне до лїса, другий до біса... Чи воно так довго буде — Бог сьвятий знає, але менї здаєть ся, що фордсітські громадяни возьмуть ся за розум і заведуть у себе трохи инший лад і порядок... Поживемо, то й побачимо, чи ті люди, котрі пхають ся на чоло народа, будуть дальше грати в пулї та пропивати свої центи з Поляками і Словаками, чи може вразумлять ся і зачнуть жити иншим житєм.

Гість з подорожі.

З St. Louis, Mo.

Ст. Луіс є найбільшим містом на Вестах (в західній части Зл. Держав). Находять ся тут фабрики зелїза, цегольнї і карпшапи, тож роботи доволї, але робітників бракує. Тут будують тепер через ріку Міссісіпі величезний двоповерховий міст, що має коштувати $5.250.000. Роботи коло будови того моста йдуть тепер дуже поволи, бо бракує гроший на докінченє.

Народа руського є в нашім містї не дуже богато, але маємо за те гарну церкву і два парохіяльні доми. Православні мають свою церкву в однім приватнім домі. Руських братств є тут аж шість: два братства належать до Р. Н. Союза, два до Общества, одно до Соєдиненія, а одно церковне. Новійшими часами заложено ще одно нове товариство — „Січ". Нашим парохом є тепер о. Василь Жолдак, а дякоучителем д. Петро Димитрик. Не бракує тут і руських сальонїстів. Найстарший з них А. Валєвський (вже тутки 15 лїт), відтак В. Колодій, М. Петровський, Ст. Зєлїнський, Суда, Хач і Ко., та „православний од Горлиць" Ст. Демчко. Маємо також двох своїх ґросерників (торговцїв корінними товарами) а се: В. Макара і С. Глад. Ось тільки між нами бізнесменів; решта наших людий працюють по всїляких фабриках, зелїзницях і т. д. Наш нарід проживає не тільки в Ст. Луіс, але і в сусїдних коло него місточках, як Madison, East St. Louis, Belleville, Mt. Oliver, Stanton і инших. Комунікація дуже догідна і дешева. Як Бог позволить прожити, то наша руська громада розвине ся тут гарно і стане на рівнї з прочими більшими руськими кольоніями в Америці.

А. Валєвський.

Просьба
в справі підмоги балканським Славянам.

На днях завязав ся в Cleveland, O. тимчасовий славянський Комітет в цїли несеня помочи славянській людности на балканськім півострові, яка тепер тяжко страждає з причини лютої війни, а ще більше з причини нечуваних жорстокостий, яких допускають ся безсердечні Турки на безпомічнім християнськім народї. Жалуємо дуже, що задля недостачі місця не можемо подати сеї горячої просьби, яку нам надіслав сей Комітет, в цїлїй її основі, хоч з другої сторони думаємо, що хто має у грудях тепле і спочутливе серце, тому не треба говорити богато. Тимчасовий заряд сього Комітету (Ян Панкух, предс., Йосиф Венцко, кас. і Алексій Русиник, секр.) скликує на день 15. с. м. великі всеславянські збори, що відбудуть ся вечером в Acme Hall, E. 9-th Str., Cleveland, O. На тих загальних зборах буде промовляти богато бесїдників, а тимчасовий Комітет доповнить ся так, щоби в нім заступлені були всї славянські народности. Доси зібрано вже на підмогу балканських Славян поверх 100 дол., а всякі жертви на ту цїль треба слати на руки тимчасового касїра (покладніка): Joseph Wencko, 507 Hill Str., Cleveland, O. Комітет віднїс ся листовно до великого сербського патріота проф. Мих. І. Пупіна з просьбою, щоби він всї призбирані тим Комітетом жертви розділив в своїм часї поміж бідних балканських Славян. Всї датки будуть квітовані по часописях вже на другий тиждень. Наших родимцїв просимо, щоб вони, висилаючи свою жертву на повисшу цїль, зазначували виразно, що суть Русинами-Українцями.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

РОЗПОРЯДЖЕНЄ.

До Впов. П. П. місцевих Урядників і Членів Р. Н. Союза в Америці.

Всї зміни адрес поодиноких членів, які до тепер були присилані до „Свободи", мають пп. місцеві секретарі поодиноких відділів Р. Н. Союза, почавши з днем 1-го падолиста (нов.) 1912 р. вписувати кождого місяця точно на відповіднім друку, що називає ся „Місячний виказ для експедиції „Свободи" до Гол. Уряду Р. Н. Союза" і засилати кождого місяця враз з розметом і иншими паперами до Головного Уряду Р. Н. Союза. Всякі письма: чи то зміни адрес, чи инші справи поодиноких членів, котрі удавати ся будуть до „Свободи" приватно, а не через місцевий Уряд відділу, не будуть принимані анї полагоджувані. Кождий член, що має якунебудь справу до експедиції „Свободи", має віднести ся з нею до місцевого Уряду свого відділу, а місцевий Уряд сю справу залагодить з Головним Урядом Р. Н. Союза за посередництвом бляннету „Місячний виказ для експедиції „Свободи".

Рівнож від 1-го падолиста 1912 р. пп. місцеві секретарі мають уживати нових друків до „Зміни посмертного", після § 178 статута Р. Н. Союза. Старих друків не можна більше уживати.

Мих. Угорчак,
гол. рекорд. секр. Р. Н. Союза.

на горі були прислонені густою деревляною решіткою.

Війшовши до челядної, Павлусь не знав, що з собою робити. Прийшов найстарший між слугами і став його з усіх боків оглядати.

— Ти звідкіля? — питає по українськи.

Павлусь відповів, та дуже дивував ся, як сей Татарин так добре знає його мову.

— А ви, дядечку, теж з України? — спитав Павлусь.

— Мовчи! — гукнув Татарин і вийшов. До Павлуся приступив один невольник Українець.

— Ти його так не питай, а то розсердить ся та ще поб'є.

— Та за якого біса мене бити має? Хиба я йому що зробив?...

— Тут бють, хоч і нема за що. Він бач потурнак, так хто його спитає за Вкраїну, він дуже соромить ся, бо совість гризе, що покинув Христа і збісурманив ся. Того він і злющий такий на нашого брата мов пес, гірш Татарина.

— Ви давно тут живете, дядьку?

— Років пять, небоже! — він охнув.

— Тут тяжко жити?

— Втечу, тай годі...

Мустафа засьміяв ся опять.

— А знаєш ти, що у нас втікачам роблять?

— Знаю. Повісять; а коли не спіймають, то таки пропало.

— Я хотів тебе взяти до покоїв за служку.

— Беріть, де хочете; я поти буду добрий, поки мені буде добре...

Павлусь навчив ся балакати з Татарами прямо і отверто. Та се не подобало ся Мустафі. Він поморщив брови і сказав:

— Ти, хлопче, зухвалий; як ти до мене одзиваєш ся?

— Хибаж ви не чоловік?

Мустафа плеснув в долоні.

Війшов потурнак наставник.

— Сього зухвалого ґяура випарити і до конюхів дати!

Потурнак хватив Павлуся за руку і повів у долину.

— У тебе, хлопче, за гострий язик; гляди, щоб не врізали...

На долині в челядній вибили Павлуся так, що зі спини аж кров потекла. Хлопцеви текли сльози з очий, аж закусив губи до кро-

ви, а не видав ні одного стону. Він сів на землі і тряс ся цілим тілом. Ось попав ся... Гадав собі цілком инакше, а воно ось що. До нього приступив земляк Остап:

— Що ти, небоже, йому сказав, що тебе били?

— Нічого. Підмовляв мене на бісурманську віру, так я не хотів...

Я говорив з ним, як з чоловіком, а то звір.

— З ними не можна просто балакати, як з нашим братом; з ними треба хитрити, низько кланятись... Що-ж ти сказав?

— Я казав, що як мені буде тут зле, то втечу.

— Дурень ти! Хто ж так говорить?! тобі треба було показувати покірного, тебе лишили би в горниці на послугах...

— Не хочу — каже Павлусь: — Найліпше коло коний ходити.

— Кудиж тебе призначив?

— До конюхів...

— Не гадай, що то легке діло. Там попадеш під руку такого чорта, що наш потурнак Ібрагім, то янгол. Там найтяжше...

Остап відімив з Павлуся сорочку і по-

літами Татарин. Він зараз догадав ся, що Павлусь щось дуже провинив ся, коли його сюди послали.

Перше привитанє його було, що вдарив його долонею по спині. Спина заболіла так, що Павлусь аж крикнув з болю.

— Дай йому спокій, Муйо! — каже Татарин, що його сюди привів: — Його йно-що вибили.

— Тут еще не так виблють, коли буде неслухняний...

Павлуся заставили доїти кобили, робити каймак (сир) та кумис (горівку з кобилячого молока). Не було йому супочинку від сьвіту до ночи. Та Павлусь робив своє діло, слухаючи у всім Муя. Бити він бояв ся як огню. Так трівало три неділї.

Тепер післав його Муйо пасти табуни. Се вже була лекша робота і більше свободи.

Павлусь любив коні.

Як іно дістав ся сюди, став придумувати над способами утечі. Коня вже вибрав найліпшого. Приготовляв ся до утечі поволи і з розмислом. Він став обкрадати товаришів конюхів. Одному вкрав ножа, другому сумку на харч, третьому уздечку. Усе то ховав ночию в дуплаве старе дерево. При сім був

смирний, слухняний, усїм служив охотно, так що ніхто його не підозрівав.

Павлусь завсїди думав над тим, чого йому в дорозї буде треба, і зараз для себе прятав.

Одного дня виїхав Сулейманів син Мустафа оглядати табун.

Він пізнав зараз Павлуся і прикликав його до себе.

— Добре тобі тут?

— Добре, дуже добре.

— А спина загоїлась?

— Ні знаку нема.

— Так научило тебе бути покірним?

— Навчило.

Муйо признав, що Нало (так його тепер прозвали) дуже добрий хлопець і слухає.

— Позавтра вернеш до покоїв...

— Як прикажете.

А собі подумав Павлусь: ,,Чорта лисого скорше побачиш, чим мене в покоях''.

Другі невольники дуже завидували Павлусеви.

Мустафа застав при конях великий порядок. Похвалив усїх і нагородив Муя.

Настала ніч.

Павлусь не хотів довше відкладати утечі:

— Хиба ж не можна?

— Ти певно не знаєш, що тебе жде?

Павлусеви мелькнула через мозок спасенна гадка. Він одповів:

— Як відрубають голову, то не одну а дві.

— А то як? Хиба у тебе дві голови?

— В мене одна, а в тебе друга, то чейже дві.

— Хиба-ж мені за що?

— Почачиш. Ти оподїєш ся заплати за втікача?

— Еге ж! Сулейман-ефенді богатий чоловік і заплатить добре...

— Так як усе?

— Так як усе.

— Коли бо нї. Сим разом або голову втне або вибатожити повелить...

— Тобі би язик врізати за твою дурну балачку — сердив ся Татарин.

— Та не сердь ся, бо я праву кажу. Та одно тебе спитаю: чи ти мене пустиш їхати, куди я пустив ся?

— Ні.

— Значить: приведеш мене до дому Сулеймана?

— Егуті (так)!

— Ну, добре; менї вже тепер нікуди їхати, а прямо до дому.

— А хиба-ж ти не втікав на Вкраїну?

— Йок (ні); мене послав пан за знахором. В степу знахор, славний знахор живе. Я знаю його печеру. У мого пана син недолїток занедужав; що й робили, нічого не помага. Дак бранцї переповіли панови про нашого знахора. А він менї дїдусем по мамі приходить ся. Дак пан Мустафа кличе мене, гладить по голові тай каже: ,,Іди, каже, за тим славним чоловіком; бери найліпшого коня з мого табуна, хай приїзджає сюди. Я його золотом обсиплю, коли поможе. Коли не привезеш, каже, так твоя смерть''. Тепер хай буде тому смерть, що менї не дав доїхати. Ну! Мустафа-ефенді гарненько тобі подякує...

— А ти певно брешеш...

— Незадовго побачиш, чи брешу. Їдьмо скорше...

Татаринови стало страшно. Він знав, що Мустафа строгий чоловік і жартів не знає. Тепер ще Павлусь став поспішати.

— Чому ти менї від разу сього не сказав?

,,Бо менї самому таке на гадку не прийшло'', подумав собі Павлусь, а голосно каже:

ха, бо мій пан мене любить за те, що я так скоро навчив ся татарської мови, та ще до вас пристану геть! Ну ріж!

Павлусь пустив поводи і наставив шию.

Того лише Татарин ждав. Він завернув коня і став що сили втікати. Павлусь став за ним гонити і кричав:

— Агов, чортів сину, пожди!...

,,Ну, слава Богови, одвязав ся. Тепер менї до табуна вертати, бо сей дїявол за далеко мене завів. Я знаю, що у Татар менше карають, коли бранець сам верне ся з доброї волї. Моя казка про знахора була добра. Геть Татаринови голову завернув. Попробую колись у друге; може вдасть ся. Тай ще не на кони менї втікати, а пішки бурянами.

Павлусь вернув до табуна над вечером.

Коли того дня рано донесли Мустафі про утечу Павлуся невольника та ще про крадїж найкрасшого коня, він зараз розіслав гонців і назначив таку кару: сто нагаїв дротяних на спину, а коли від сього не здохне, так продати його першому стрічному Татаринови. Але Павлусь вернув сам. О сім звістили Мустафу, і він перемінив засуд на двацять дротянок і продати. Кару мали виконати в оселї

— Сказано, неволя. А тут ще рай насупроти того, що у других. Старий Сулейман добрий чоловік, та його більше нема дома, чим є. Мустафа гордий і ненавидить нашої віри; а сей потурнак Ібрагім, то сам чорт.

— Не пробували тікати?

Невольник усьміхнув ся сумно.

— Заки добіжиш до Перекопу, так пять разів зловлять. А коли зловлять, так або повісять або в неволю до Турків продають; а все випарять так, що душа вилазить.

— А я знаю, що багато люда з відсїля втїкає...

— Бо тут і богато є хрещеного народа, то декому і вдасть ся втечи.

— Як вас, дядьку, звуть?

— Остапом Швидким.

В тій хвилї вбіг до челядної чорномазий невольник і прикликав Павлуся до пана. Павлусь пішов за ним на гору і вступив до сьвітлицї. Вона була простора і мала кілька великих вікон в одній стїнї. Попід стїни йшли підвисшення, вкриті килимами; цїлий поміст теж був застелений килимами. Стїни були помальовані червоною, синьою та жовтою краскою в цьвіти та в лїнїї. На підвисшеню сидів Мустафа, перед ним стояв маленький

столик; на ньому жарила ся велика мов кадильниця люлька, з котрої Мустафа потягав цїлі клуби диму. Відтак лежали ріжні ласощі.

Павлусь здіймив шапку і вклонив ся.

— Приклич товмача — каже Мустафа до слуги.

— Не треба — каже Павлусь, — я знаю по вашому.

— Чи так? Ну побачимо. Як тебе звали?

— Павлом Судаченком мене звуть.

— Нї, тебе так звали; ти звати-меш ся тепер Гусейном.

— Я не хочу; я ще не приняв вашої віри...

— Дурень ти! Не приняв, так приймеш...

— Нї, не прийму; моєї христїянської не покину ся.

— Як приймеш нашу, будеш свобідний.

— Не хочу, нї за що в сьвітї.

— Я тебе вибити звелю.

— Хоч і повісьте, то нї. По-що менї відтак в смолї горіти...

— Мустафа засьміяв ся з наївности хлопця.

— Кажу тобі, що свобідним станеш...

— Я і так визволю ся, коли захочу...

— А то як?...

мастив якоюсь мастию його рани від нагайки.

— Ти, братїку, зле зробив; там тебе замучать.

— Алеж я першої ночи втечу — одповів Павлусь: — Дорогу я знаю добре і з коня не впаду.

— Не роби того, нерозумна дитино! Вони тебе вбють або продадуть першому лїпшому Татаринови. Ти слухай, будь покірний, то пан тебе простить, та виждай лїпшої пори.

— Аж до смерти...

— Нї, не до смерти. Тут можуть леда день набічи Запорожцї. От такої хвилї усї християнські бранцї ждуть як спасення. Тоді пора втїкати...

— Скажіть, дядьку, де тут в Криму може бути моя сестра? Її сього лїта полонили Татари...

— Кілько їй років?

— Тринайцять буде.

— А гарна вона?

— Як мальована.

Остап став хитати головою.

— Ледве, чи ти її найдеш. Тут продають дївчат з рук до рук. На усїх базарах їх повно. Відтак забирають до гаремів, а то і в Ту-

речину за море вивозять красних. А тих базарів тут много, много...

— А як би то розвідати, де вона тепер перебуває?

— На те треба би богато гроший...

— Я їх не маю...

Розмова перервала ся, бо саме війшов в челядну Ібрагім Потурнак і велів Павлусеви збирати ся в степ до табунів.

Павлусь успів лише обміняти ся очима з земляком.

Вийшов перед дворище. Тут стояв Татарин на кони. Павлусеви вказав коня і велів сідати охляп без сідла. Той Татарин не знав української мови і не говорив нї слова.

Павлусь оглянув цїлу оселю. Хоч страх болїла спина, він дивив ся на Татар з горда.

„Допоможи менї, Господи Спасе і сьвята Покрово, визволити ся та козаком стати! Усї сї шалаші я з димом пущу і з долиною зрівнаю".

Павлусь, їдучи майданом, здіймив шапку і став молити ся.

Коли виїхали у степ, він важко задумав ся над тим, що довідав ся від земляка. Він втратив надію на те, щоб сестру визволити.

Старшина над конюхами був уже старший

„Або втечу і верну сюди з козаками і усї ті шатра попереверталю, або мене зловлять і повісять. Довше у такім оставати не можу, а бідної Ганни мабуть не відшукаю, пасучи табуни, або послугуючи Татарам у дворищи".

Коли усї позасипляли, Павлусь повиймав накрадене добро з дупла, надягнув кожушину, перевісив сумку з паляницями через плече, узяв сїдло і пішов між коней.

Свого вибраного ще з вечера припняв на мотузі. Тепер осїдлав його, перехрестив ся і рушив на півнїч до Перекопу.

Павлусь набрав досьвіду. Він знав, як зловити в рїцї рибу, як застрілити з лука птицю; а ще знав, що се харцїз і як його треба лякати ся.

Коли б іно за Перекіп, а там вже степ. А в степу може і козаків стрінути. А нї, то на простець на Січ запорозьку... Павлусь і не думав про те, що не знає на Січ дороги.

Він виминав татарські аули і їхав навмання степом.

Коли розвиднїлось, годї було хлопцеви не стрічати Татар у степу. Та вони його якось не чіпали. Дехто і спитав ся, куди він їде. Тоді Павлусь вимовляв ся, що його пі-

слали за орудкою, і він має вертати зараз. Його не спиняли.

Та трафив ся оден Татарин, що йому не повірив. Він пізнав Сулейманового коня. Павлусь назвав инакше аул, звідки будїм то виїздив. Татарин звязав йому руки і повів прямо в Коджамбак, де сподївав ся взяти нагороду за спійманого втїкача.

Павлусь знав, що його жде. Йому стало жаль молодого житя, та дарма, така вже козацька доля. Про се він богато наслухав ся від покійного дїдуся. Він теж козацька дитина і не лїпший від других. Як гинути, так гинути.

Павлусь був гордий з сього, що він, хоч так ще молодий, а зазнає козацької слави. Його певно посадять на паль. Та він піде сьміло на смерть з козацькою піснею на устах. Ворог певно не побачить його плачу, та він ще погано вилає усїх Татар і їхнього Магомеда. Тож то Татари лютити муть ся, коли він, заки йому відрубають голову, гукне на все горло: „Ви всї свинячі пута, а ваш Магомед то цїла свиня!" Павлусеви стало від сього сьмішно, і він справдї засьміяв ся в голос.

— Чого ти сьмієш ся? — питає Татарин,

— Тепер можу тобі сказати усе. У нас так: коли їдеш за знахором до хворого, дак анї не оглядай ся позад себе, анї не кажи нікому, куди їдеш, а то вся сила знахорова пропала, і хворому не поможе. Як приїдеш до знахора, дак він зараз тебе пита: „А не оглядав ся позад себе? Не казав нікому, куди їдеш?" Ти скажеш правду, то він і вусом не поведе і не поїде. А коли ти оглядав ся або сказав, а збрешеш, так він поїде, але не вилїчить. Тому-то я тепер до знахора не поїду, бо колиб збрехав, і він приїхав, а не поміг, то Мустафа-ефенді йому голову бідрубати каже; а менї його шкода, бо кажу тобі: він менї дїдусем приходить ся і славний знахор. Йому 150 лїт з роду. Борода у нього по саму землю, а вії такі, що цїле лице засланяють. Казала моя покійна бабуся, царство їй небесне, що він вродив ся з зубами, з оселедцем і з вусами.

— А як той знахор називає ся?

— От цікавий! Сказати би тобі ще, де він живе? Вибачай. Не можу. Впрочім не радив би я вашому братови до нього заходити. Він з чортякою побратаний і все має кілька чортенят на послугах, за чурів, значить. Дак коли до нього наблизить ся хто нехрещений, дак

йому зараз зірвуть голову, а туловище з душею в пекло понесуть.

— То він Татар не може лїчити, коли так...

— Тож бо і є, що він лїчить усїх без розбору, і Татар і скотів... лише, що не в своїй печері, а в дома у недужого... Та чого ми станули?

— Я розвяжу тобі руки...

— О, нї, вибачай; я ще хочу жити. Як верну нї з чим, так Мустафа велить голову одрубати; хай рубає тобі, а не менї, розвязати себе не дам...

Павлусь стиснув коня ногами і став втїкати. Татарин таки налякав ся. Він Павлуся таки придержав і розтяв ножем мотуза.

— Еге, Татарине, я тебе не лишу ся. Ти мусиш поїхати зі мною до мого пана і всьо гарненько розповісти, бо менї не повірять.

Татарин хотів втїкати, так Павлусь хопив його коня за поводи, і став плакати. Татарин повірив тепер. Він закляв люто і виймив ножа.

— Хочеш мене зарізати? Добре. Менї все одно. Заріжеш, дак не відрубають голови. Менї з головою красше вмирати. Та се тобі не поможе. Кінь мій побіжить до дому, за мною пішлють глядати, і уся правда вийде на вер-

КАЛЄНДАР.

ПАДОЛИСТ.

	Дні	Руські сьвята
14	Четвер	† К. і Д.
15	Пятн.	Акиндина
16	Субота	Акетини Іосифа
17	Неділя	25. Іоаникія прп.
18	Понед.	Галактіона м.
19	Вівтор.	Павла еп. Кл.
20	Середа	Єронима, Лаз.

НОВИНКИ.

Сьвіжа могила. „Над срібнолентим Сяном, в стародавнім городі Володаря стане одною могилою більше! Не стало в живих Григорія Цеглинського. Помер у непривітній, далекій столиці і тільки тлінні останки його прийдеть ся примістити українському Перемишлеви, в котрім Покійний трудив ся на народній ниві від 1888 р." — Ось такі печальні слова читаємо на вступі довшого некрольоґу, поміщеного в 39. числі львівської „Неділї".

Григорій Цеглинський родив ся 9-го марта 1853 р. в Калуши (Галичина), де його батько Іван був поліційним урядником. Народні школи скінчив в роднинім місті, низшу ґімназію в Коломиї, а висшу в Станиславові. По іспиті зрілости в 1874 р. записав ся на фільософічний факультет віденського університету, а скінчивши його, став 1879 р. заступником учителя в українській ґімназії у Львові; в рік опісля іменовано його дійсним учителем сеї ґімназії. В 1881 р. оженив ся з донькою сьвященика Підгайчик Григорія Вацика, Софією і жив у Львові до 1888 р., коли то декретом міністерства просьвіти іменовано його управителем самостійних руських паралельних кляс при ґімназії в Перемишли. Небавом сі рівнорядні кляси виділено в осібну руську ґімназію, а її директором настановлено бл. п. Цеглинського. Коли в Галичині розгорілась акція за парляментарну виборчу реформу, станув сивоволосий директор в першім ряді аґітаторів і у великій мірі причинив ся до того, що наша акція в справі реформи була така імпонуюча і поважна, що звернула на себе увагу цілої держави. Вибір на посла (в 1907 р.) до віденського парляменту від руської людности перемиського округа був природним висловом признаня і довіря широких мас народних для Григорія Цеглинського.

З Цеглинським сходить до могили одна з найхарактеристичнійших постатий старшого поколїня українських народовців у Галичині. Як довголітний педаґоґ визначав ся найгарнійшими прикметами учительського званя і був правдивим приятелем молодїжи. Опікував ся дуже щиро бурсою для незаможних учеників, а побіч своєї праці в ґімназії находив час і на провід в дівочім інститутї і лїцею, і на працю в кредитовім товаристві „Віра" і в „Руській Щадници" та всяких політичних орґанізаціях. Ще будучи на віденськім університеті, переймив ся глубоко демократичним духом і був членом студентського товариства „Січ". На становищі професора у Львові брав діяльну участь у громадянській і письменьській праці галицьких Українців. Тов. „Руська Бесїда" повірила йому в 1882 р. заряд українського народного театру. Побачивши вузкий круг репертуару сего театру, взяв ся Цеглинський за перо і став малювати зі сатиричною закраскою правдиве житє міщаньства, ходачкової шляхти, сьвітської і духовної інтеліґенції та селяньства. Першим його драматичним твором була комедія „На добродійні цїли", за якою пішла міщанська пригода „Тато на заручинах", а відтак „Соколики", „Шляхта Ходачкова", „Лихий день" і инші. З новійших його творів подобали ся найбільше нашій публиці „Ворожбит", Торговля жемчугами" і „Кара совісти". Усї свої драматичні твори підписував Цеглинський псевдонїмом (прибраним іменем): **Григорій Григорієвич.** Окрім своїх драматичних творів писав Цеглинський ще богато инших річий, про які тут задля недостачі місця не згадуємо. Покійник дав ся найбільше пізнати, не тільки своїм але і чужим, на становищі посла; його заслуги на поли політичнім прямо кольосальні! Умер у Відни на серцеву недугу дня 23-го жовтня с. р. Тїло бл. п. Григорія спроваджено зелїзницею до Перемишля і там похоронено в неділю, дня 27-го м. м. Затужила за своїм вірним сином вся галицька Україна, заплакали за своїм добродієм всї його бувші ученики і учениці, засумували всї приятелї, товариші і почитателї за помершим небуденним патріотом. Навіть чужинці віддали заслужену честь Його памяти! — На Його сьвіжу могилу шле грудку ч у ж о ї землї і американська Русь-Україна.

Земля пером Покійникови і вічна Йому память!

Чужинець в обороні Шевченка. Кн. Макс Саксонський, брат саксонського короля, великий приятель Русинів, гостив минулого тижня на Буковині, щоби познакомитись з тамошними церковними відносинами. Між иншим розмовляв з латинським пралатом в Сучаві о. Шмідтом, великим ворогом Русинів. О. Шмідт не міг затаїти своєї ненависти до всього, що руське, і давай обмовляти руське духовеньство і т. д. Щоби цїлковито зогидити Русинів, о. Шмідт накинув ся на Шевченка, називаючи його безбожником і т. п. Однак князь Саксонський сказав, що Русинів добре знає і заперечив всьому, що польский ксєнжуньо в своїй русиноїдности наговорив. З окрема станув в рішучій обороні нашого найбільшого поета Шевченка, котрого всї поезії добре знає, і сказав, що більше релїґійного чоловіка, як Шевченко, годі собі уявити. Тим самим дав сей чужинець відправу нашим кацапам, котрі також плюгавлять Шевченка, посуджуючи його о безбожність. Князь Макс Саксонський є сьвящеником, отже його слова тут богато значать.

Відкликанє заподіяної кривди. Будапештенська „Недѣля" простує в 43 числї заподіяну еп. Ортинському кривду, відкликує усю ту брехню на нашого владику, яку перепечатала була з „Ам. Р. Вѣстника", і кінчить своє спростованє ось тими словами: „Въ интерессѣ правды должностью держиме собѣ вѣсть „Русина" публиковати, бо сего пожадає не лише общій моралъ, але и достоинство епископское, честь и авторитетъ епископа Ортынского".

Сьвяточне отворенє приватної народної школи ім. короля Данила у Львові відбуло ся дня 20-го м. м. о год. 1-ій в полудне. Мимо слоти і значного відданя школи від центра міста (улиця Мартина ч. 24 А.), прибуло досить значне число публики, а між нею много відпоручників українських інституций і товариств. Акту посьвяченя доконав Впр. о. мітрат Туркевич, почім наступили сьвяточні промови, яких ряд почав предсїдатель шкільного комітету дир. Гайдукевич, що яко господар привитав зібраних гостий та подякувавши їм за участь, поручив їх стараням молоденьку інституцію. По нїм промовляли пп. Шухевич, К. Малицька, Я. Весоловський іменем „Просьвіти", І. Ігнат іменем „Сокола II." і п. Л. Цегельський від посольської репрезентації. Між промовами віддеклямувала учениця сеї школи звісний вірш „Рідна мова", що нагородили присутні оплесками. По відсьпіваню національного гимну гості почали розходити ся, а батьки шкільної дітвори і члени комітету, не зважаючи на спізнену пору обідову, ще довго розмовляли та полагоджували деякі шкільні справи. Гості зложили на цїли школи 253 корон.

Мрії Поляків про відбудованє своєї вітчини. В часописи „Ню Йорк Ївнінґ Джорнал" з дня 6. с. м. читаємо таку новинку: „Коли балканська війна спричинить оружну розправу поміж великими европейськими державами, польський нарід пробувати-ме увільнити свою вітчину. Так сказав сьогодня ґраф Александер Дембскі, польський патріот і політичний біглець. На підмогу сего повстаня збирають ся вже фонди, а ґр. Дембскі обїзджати-ме Злучені Держави, щоб приєднати для сеї ідеї своїх земляків та викликати між ними прихильні до сеї справи чувства. Поляки бажають оснувати републику, взоровану на засадах сего краю. В Злучених Державах проживає около 200 тисяч Поляків". — Цікавоб знати, з ким ґраф Дембскі виступить до бою аж з трома нараз державами, коли в двох найбільших польських містах в Росії, т. є. у Варшаві і в Лодзі не вибрано при теперішних виборах до російської Думи анї навіть одного правиборця-Поляка. А може пан Дембскі думає запросити до того повстаня „брації Русїнуф" з Галичини?...

Недуга російського царевича. Єдиний син царя Миколи II. осьмилїтний престолонаслїдник Александер лежить тяжко недужий. Задля його нечайної недуги приспішено виїзд царського двора зі Спали до Царського села. Через те, що рід і причину недуги ослонюють двірські круги великою тайною, розійшла ся чутка, що причиною недуги не є „припадкове" скалїченє, але зраненє кулею революціонера в долїшну часть живота. З того, що до недужого покликано проф. Федорова, який є специялїстом до ниркових хоріб, вносять, що у царевича зраненє нирок.

Самоубийство російського контрадмірала. Командат царського яхту „Стандарт", контрадмірал Чабін застрілив ся 24. м. м. в своїм міськім помешканю з карабіна. Чабін звернув на себе увагу царя одним хоробрим подвигом в часї російсько-японської війни і він мимо молодого віку став командантом царського яхту і любимцем цілої царської сїмї, з якою відбував усі подорожі. Причина його самоубийства незвичайно загадочна. Не виключеним є, що воно стоїть у звязи з викритим заговором революціонерів-моряків з чорноморської фльоти. Слїдство виказало, що революційна орґанізація чорноморської фльоти задумувала задержати яхт „Стандарт", як він приїде до Севастополя, увязнити царську сїмю та зажадати наданя справжної конституції. А що ся революційна орґанізація була у зносинах з залогами инших кораблїв, то дуже можливо, що слїдство виказало контакт революціонерів з залогою „Стандарта", що довело Чабіна до самоубийства.

На російськім кордонї. З села Кудринців, каменецького повіту (на Поділю) перейшла — як пишуть до „Подолії" — бувша австрійська піддана 30. вересня потай кордон, щоб побачити ся з батьками та погостювати на храмовім празнику. Вертала ся вона назад з маленькою дитиною на руках. Її замітив вартовий салдат. Коли нещасна жінка підійшла до него, салдат двічі вистрілив в неї і тяжко поранив в ногу та живіт. Жінка впала в воду. Її витягли на беріг і хотїли відвезти зараз-же до шпиталю, який був недалеко. Та вартовий і вахмістр не дозволили зробити се і повезли на-пів мертву жінку аж у хотинський шпиталь. По дорозї до шпиталю жінка вмерла.

Під колесами поїзда. Страшний случай став ся недавно на зелїзничім шляху біля клепарівського моста у Львові. На зелїзничім валї пасла окол 13-лїтна дївчина дві корови. Корови сполошили ся надходячого поїзда тай пігнали прямо на поїзд. На шляху найшла ся також дївчина, що хотїла відігнати корови. Поїзду не можна вже було здержати. Дївчина дістала ся під колеса поїзда, які відірвали їй ліву ногу та розшарпали праву стопу. Крім сього дізнала дївчина дві тяжкі рани на голові. Безпритомну відвезено до шпиталя. Обі корови поїзд убив.

Пакункова почта. Від 1. січня (януара) 1913 р. входить в житє нова почтова система, що називаєть ся „Parcels Post system" (система пересиланя почтою пакунків). Нюйорський почтмайстер Морґан опублїкував сими днями коротенький припис до сеї справи п. н. „Domestic Parcels Post Requirements". З сього припису наводимо для інформації наших читачів отсї дві найважнійші точки: 1) На пакунках усїх чотирох кляс (all fourth class matter) треба налїплювати осібні пакункові марки (distinctive parcels post stamps). Хто уживати-ме на ту цїль звичайних листових марок, то наразить ся на непотрібну страту, бо в той спосіб зафранковані посилки будуть уважати ся за неоплачені („held for postage"). 2) Всї висилані почтою пакунки мусять мати зворотну карту (фрахтовий лист) висилаючого; в противнім разї вони не будуть почтовим урядом принимані. Хто не хоче мати зі своєю посилкою ніяких клопотів, нехай затямить собі добре обі повисші постанови і нехай поступає після наведеного розпорядку.

Сумна статистика. National Highway Protective Society (товариство, що опікуєть ся прохожими по публичних дорогах) видало на днях звіт, з якого показуєть ся, що переїзджаючі улицями Ню Йорку вози є для піхотинців небезпечнійші від трамваїв (стріт-кар). Протягом місяця жовтня с. р. убили вози 19 осіб, покалїчили 228; трамваї убили 18, покалїчили 43; автомобілї убили 24, покалїчили 112; з наколесників (біциклїстів) згинув тільки один чоловік. Загальне число людий, що протягом минулого місяця потерпіли на улицях Великого Ню Йорку через переїзджаючі вози, виносить 60 убитих і 187 покалїчених. Загальне число дїтий, переїханих на смерть у Великім (Грейтер) Ню Йорку за послїдних 10 місяців, виносить 178. Повних 75 процент сих нещасливих випадків припадає на Мангатан і Бруклин.

Авантури з різниками. В Берлїнї повторюють ся бійки між публикою та різниками, які бойкотують дешевше мясо, спроваджуване з Росії. Авантури відбувають ся або в торговій гали або на сумежних улицях. Одну ятку здемольовано, так що лад мусїла привертати полїція. Маґістрат порішив відібрати різникам, котрі не хочуть продавати дешевшого мяса, лїценції на продаж в торговій галї і замкнути ятки або продавати мясо через міських урядників.

Жіночий здобуток. Данське правительство виладило предложенє про признанє активного й пасивного права виборчого для жінок.

Кара за неформальне поданє. Підчас недавної військової паради в Росії вибіг з рядів салдат Григорій Бахурін і з карабіном в одній руцї а з поданєм в другій побіг на зустріч цареви, щоб передати йому свою просьбу о увільненє з війська. По дорозї спинювали його і міністер війни Сухомлїнов і ґен.-адютант Скалон, але він вирвав ся їм і побіг до царя. За сей злочин передав Бахуріна комендант московського воєнного округа А. Плеве військовому судови, який засудив його на безтермінові каторжні роботи.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА"
часопись для руського народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америцї на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців ... $2.50
в Америцї на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий мoнi ордер. Мoнi ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або аґента на експресовім офісї, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

— За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободї", Редакція не відповідає.

WOODROW WILSON.

Новий президент Злучених Держав.

При сьогорічних виборах, що відбули ся 5. с. м., побідила в цілости партія демократична. Президентом Зл. Держав вийшов кандидат сеї партії Вудров Вільсон (Woodrow Wilson). У загальнім голосованю він дістаe 6,476.601 голосів, одержавши 2,255.962 голосів понад вимагану абсолютну більшість. Противники Вільсона, з котрими треба було числити ся, дістали: Рузвельт 4,289.077, а Тафт 3,519.108 голосів. Електорів, котрі — як звісно — вибирають остаточно президента, здобув Вільсон 387, Рузвельт 89, Тафт 12. Таким чином демократичний кандидат має о 286 виборців більше, нїж його оба противники разом. Після оконечного обчисленя виходить, що у Конґресї Зл. Держав демократичні посли мати-муть більшість о цїлу сотку членів. Так отже приходить до політичної керми нова (властиво відновлена) партія з новими намірами і з новими кличами. Поживемо, то й побачимо, скільки добра придбають демократи для своїх „контрів".

Двайцять осьмий з ряду президент Зл. Держав, Вудров Вільсон, родив ся 28. грудня (Dec.) 1856 р. в Staunton, Va. Він буде отже осьмим президентом, походячим з сеї першої кольонії нового сьвіта. Дід Вільсона прибув сюди з Ірляндії і поселив ся 1820 р. в Steubenville, O. Тут прийшов на сьвіт батько Вудрова, Йосиф, котрий, дійшовши до своїх лїт, був спершу учителем, а відтак презбітеріянським пастором. Дитячий вік пережив Вудров в Augusta, Ga., куди його батько переніс ся на посаду зараз по його народженю. В осени 1870 р. перебрали ся його родичі до Columbia, S. C., а Вудрова віддали на науку до колеґії в Davidson, N. C. В р. 1875 вступив Вудров Вільсон на університет в Princeton, N. J., де почав занимати ся горячо студіями з области політики і де написав перший свій твір про Конґрес. В р. 1883 записав ся на дволїтний курс політичної економії в Johns Hopkins University у Baltimore, Md. і тут опублікував написану собою книжку п. н. „Congressional Government". В рік після опублікованя сего твору вернув до свого старого дому в стейті Georgia і там оженив ся з панною Ellen Louise Azson, дочкою старого пасторського роду названого стейту. По ожененю викладав через 3 роки історію і політичну економію в жіночій колеґії в Bryn Mawr, Pa., а після того був 2 роки професором на університеті „Weslayan" в Middletown, Conn., де опублікував свій більший твір п. н. „The State". Сей твір звернув увагу компетентних університетських кругів в Princeton, N. J. і туди покликано його (в р. 1890) на професора, де через 12 лїт викладав на тім університеті науку права і політики. В р. 1902 (мав тодї 46 лїт) зістав президентом сего університету і завів на нїм деякі дуже корисні реформи. В тім часї написав найбільший свій твір „History of the American People". Підчас виборчої кампанії в р. 1910 зістав вибраний з демократичної партії ґубернатором стейту Ню Джерзи і на тім становищи здобув собі загальне признанє усіх своїх співгорожан.

Заступником президента Вільсона зістав вибраний Thomas R. Marshall, дотеперішний ґубернатор стейту Індіяна.

Балканська війна.

Ся кровава війна вже майже добігає до свого кінця. Турки еще покладають свою послїдну надію на військо, яке зібрало ся коло кріпости Чаталія. Від сеї твердинї з полудня поперек на північ до Чорного Моря тягне ся послїдна оборонна лінія віддалена лиш кільканайцять миль анґл. від Царгорода. Вдасть ся Болгарам заняти її, судьба Туреччини в Европі тим самим вже запечатана. Пановане Турків в Европі вже раз на всегда скінчить ся.

Довго вони знущали ся над христіянськими народами — та хоч аж тепер по тільки столїтях увільнять ся христіяни з під їх лютого ярма! А що і самі Турки не довіряють, щоби їх армія могла оперти ся Болгарам, попереносили вже з Царгорода ріжні мійські архиви і султанські гареми далеко до Азії.

Найтяжшу задачу в сій війні взяли на себе Болгари. Проти себе мають найчисленнійшу турецьку армію а кромі того на тім теренї мають кілька турецьких твердинь, котрі боронять приступу до Царгорода. І так найбільша твердиня Адриянополь тримає ся еще доси в руках Турків. При своїм укріпленю з 50-60.000 залоги може Адриянополь видержати облогу довший час. Щоби взагалї новітну твердиню здобути потреба би величезних людських жертв. Та Болгари розуміють се дуже добре і тому по здобутю важної кріпости Кірк-Кіліссег, положеної 30 миль на всхід від Адриянополя, де упало богато Турків і де забрали велику силу до неволї і маса амуніції і поживи, Болгари подїлили ся в той спосіб, що одна менша армія приступила до облоги Адриянополя а цїлою силою вдарили на полудне на головну турецьку армію, котра вздовж желїзниці мала намір уступати ся взад до Царгороду. Воєнні корреспонденти пишуть а також і самі Болгари признають, що вони не сподївали ся так легко заняти Кірк-Кіліссег. Відай Турки думали, що Болгари ударять з всею силою на Адриянополь а не на Кірк-Кіліссег. Битва була там дуже завзята і кровава. Скоро Турки завважали передні сторожи дістали від головного командируючого розказ ударити несподївано в ночи на Болгар. Ішли вони двома кольоннами і мали взяти Болгар в два огні. Але ніч була дуже темна. Падав дощ і віяв сильний вітер. Серед тої пітьми зблудили они з дороги і обі колюмни стрітили ся з собою і думаючи, що се Болгари стали з питомою Туркам завзятостию пражити себе взаїмно огнем. До сего вдарили на них і Болгари і спричинили їм величезні страти і замішанє, так що і офіцири і жовнїри утікали зі всіх сил з поля битви. Тим обяснює ся, що Турків полягло там 25.000 а кромі того взято до неволї 40.000 а понадто і богато амуніції і гармат. Ся перша велика побіда Болгар додала їм ще більшої відваги а на Турків нагнала великого страху. Щоби утримати дисципліну серед війська покарано смертию в Царгородї сина єгипецького паші і богато офіцирів, що утїкли з поля битви. З під Кірк-Кіліссег подали ся Турки на полудне а за ними в погоню пустили ся Болгари. Під Люлє-Бурґас прийшло до чотироденної завзятої битви, котру знова виграли Болгари і здобули богато гармат та завдали Туркам величезні страти. Люлє-Бурґас лежить між Адриянополем а Царгородом яких 100 миль анґ. від Царгорода. Битва під Люлє-Бурґас була дуже кровава. Хоч Турки ставили завзятий опір, але Болгари при помочи своєї артилєрії перемогли їх. Пораженє Турків під Люлє-Бурґас рівнає ся пораженю Французів під Седаном або Росіян під Мукденом а утеча їх рівнала ся поворотови Наполєона з під Москви. Військо здесятковане, котрі не погибли від гарматних куль, ті в великім перестраху утікали і нї ґенерали нї нїхто не був в силї встримати утїкаючих. Близько 40.000 Турків покрило поле битви а три-четвертих цїлої артилєрії дістало ся в руки Болгар. Наочний корреспондент, котрий сам мало житєм не переплатив своєї відваги, оповідає, що як тає сніг перед лїтним сонцем, так гинули Турки від куль болгарської артилєрії. Бриґади переміняли ся в реґіменти, реґіменти в компанії а сї в малі горстки, котрі никнули з овиду землї або в панїчнім страху покидали все і утїкали. Болгарська артилєрія по просту клала їх тисячами. Підчас цїлої битви болгарська артилєрія всегда брала верх а турецька взагалї не ставила жадного поважного опору. Так, котрі не уступили ся завчасу ті вигинули до ноги. Так четвертий корпус, котрий через два дни ставив надзвичайний опір і за весь той час не мав страви в устах, вигинув до одного. Але і не обійшло ся без того, щоби і Болгари не потерпіли. Сей сам корреспондент описує, як оден відділ болгарський дістав ся в засідку. Коли Турки опустили Люлє-Бурґас вмапирували до него Болгари несподїваючи ся, що за горбками в укритю стояла турецька артилєрія. Тодї Турки отворили сильний огонь, який само зрозуміло викликав замішанє в болгарських рядах. Коли шрапнелї здесяткували їх, пустила ся на них кавалєрія, котра знищила їх до решти.

Але взагалї Болгари оказували ся неструдженими, на нїчо не вважали, але перли Турків всегда і всегда наперед, не даючи їм анї спочити анї упорядкувати ся. Той самий сьвідок оповідає, що Болгари холоднокровно як би на маневрах вибирали догідне місце і звітси з великою точностию нищили Турків. А на те все Турки навіть не відповідали, бо трафляло ся дуже часто, що турецька артилєрія не мала подостатком куль і жовнїри з заложеними руками стояли коло гармат і чекали рівнодушно на певну і неминучу смерть. Причиною їх пораженя було також і се, що турецькі жовнїри не були вправлені а деякі навіть не знали, як мають обходити ся з новітними ґверами. Те все разом спричинювало між ними величезні страти в людях і викликувало межи ними переполох. Все що було їм на перешкодї покидали а самі утїкали, щоби лиш на короткий час ратувати своє житє. Яких 20 миль дальше здовж лінії Чорлю і Серай прийшло знов до дводенної битви, котра була еще більше кровава і завзята, чим під Люлє-Бурґас. Сама офіціяльна болгарська ґазета „Мір" признає, що було ранених або лягло на побоєвищу самих Болгар 15000 а Турків понад 40.000. Рівночасно заняли Болгари портове місто Родосте над морем Мармара, звідки Турки діставали сьвіжі війська з Азії. Недобитки Турків з під Чорлю подали ся за послїдну оборонну лінію коло Чаталія, котра віддалена від Царгорода яких 30 миль анґл. Як раз коли се пишемо прийшло вже до борби коло того міста Чаталія, але певних відомостий еще брак. Побють Болгари еще і тут, о чім нїхто не сумнїває ся, тим самим возьмуть і Царгород і засяє знова сьв. крест місто півмісяця на церкві сьв. Софії.

Турецькі бранцї з під Адриянополя розповідають, що в місті ширить ся в застрашаючий спосіб тифус, від котрого жовнїри терплять більше чим від куль, а до сего нема зовсім лїкарів, ко-

Королі балканських держав.

Сербський король **Петро** — Чорногорський король **Микола** — Турецький султан **Магомет** — Грецький король **Юрій** — Болгарський цар **Фердинанд**

трі малиби европейське лікарське обраоване. Послідними днями здобули Болгари два форти і сподіють ся, що рівночасно з занятєм Царгорода упаде і твердиня Адриянополь.

Друга болгарська армія йде здовж ріки Струма в напрямі міста Серес.

Чорногорці, які перші розпочали війну, по занятю поблизьких міст приступили до облоги твердині Скутарі, котре єще доси є в руках Турків. Одна часть війська враз з Сербами, що прийшли їм на поміч, штурмують Скутарі, а друга часть пішла і заняла кілька приморських міст.

Сербська армія по завзятій битві під Куманово заняла без жадного опору Ускуп-Скоплє і пішла на Монастир, котре мало ся їм вже піддати.

Як з півночи славянські держави побивають Турка на кождім кроці, так не гірше бють Греки з полудня. Їх фльота заняла вже кілька островів як Імброс і Тенедос напротив Дарданелів, звідки дуже легко можуть обсервувати і ударити на турецьку фльоту, єсли би показала ся. Дуже сьміллий напад виконав оден грецький торподовець, коли попід самі форти в Солуни-Сальоніі помимо осьвітлюючих рефлєкторів дістав ся в ночи до пристані і затопив турецький воєнний корабель. На суши побили Турків коло Верія а найновійше під Енідес а на самого сьв. Димитрія заняли місто Солунь-Сальоніі і полонили весь ґарнізон.

Єще короткий час і христіянські народи увільнять ся з під сеї вікової неволі Турків. А ті видячи се хоч в послідне де можуть там згнущають ся над христіянами. Куда лиш перейдуть — всюда спустошенє. Села палять а що дасть ся унести забирають з собою. Над людьми збиткують ся в немилосердний спосіб. Старців і дітий убивають а з женщинами обходять ся по зьвірськи. Кореспонденти оповідають, що на вид тих жертв серце крає ся, кров стинає ся в жилах, що таких зьвірств можуть допускати ся люди в наших часах. Носи і уха відрізують, очи виколюють, тіла четвертують. Коли таке роблять Турки, то ніхто не подивує ся, що христіянські народи так завзято борять ся, щоби вже раз увільнити свій край від ненависних нехристів.

Та не скінчила ся єще одна війна а вже марево нової єще тяжшої і для нас страшнійшої війни так і висить в воздусі. Що всі чотири держави, забираючи ся до війни, уложили собі спільний плян, як мають ділати і що кожда, на случай як побють Турка, має собі взяти, з тим тепер вже самі не криють ся. І так Болгарія має взяти від ріки Струма по еґейське море аж по Царгород. Греки мали би взяти Солунь і на північ від себе примежну часть Туреччини аж до адрийського моря. Чорногора часть Нового Базару і околицю з містом Скутарі, а Серби решту Нового Базаря, стару Сербію на полудне по Ускуп-Скоплє і на захід до адрийського моря. Сербія за всяку ціну хоче дістати ся до моря. Та як раз проти сего виступила рішучо Австрія і Італія і нехотять допустити її до моря. Повідають, єсли всі балканські народи хотять увільнити ся з під турецького ярма, то тим самим ті самі народи не сьміють другу народність іменно Альбанців поневолювати, але одно право най буде рівне для всіх. І вже мають одного з вождів Альбанців і хотять його оголосити королем Альбанії.

Через се готово прийти до загально европейської війни. По стороні Сербії станула Росія, Франція і Анґлія. І єсли Сербія не уступить, так Австрія виповість її війну. В обороні Сербії стане Росія... і будемо мали загальну европейську війну.

о. Д. Хомяк.

КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

А. Дронжевський, секр. Бравства сьв. Арх. Михаїла, від. 142 Р. Н. С., в Елізабетпорт, Н. Дж. надіслав $4.00, котру то квоту зложили дня 26. жовтня с. р. отсі члени згаданого Братства: по 50 цнт.: Т. Жилка і В. Дорош; по 25 цнт.: І. Жидзік, М. Бабич, П. Гонимар, С. Потоцький, І. Розтушинський, І. Брода, І. Костик, Т. Ґеряк, В. Гонимар і І. Родзиняк; І. Лещак 20 цнт.; по 10 цнт.: Е. Мамчак, Т. Бутинець і М. Ковальчук. — Разом $4.00.

За сї гроші вислано на руки п. Дронжевського посьвідки чч. 10057—10060.

Омелян Рекрут з Провіденс, Р. Ай. прислав 7 дол., які зібрав від отсих П. Т. Добродіїв:

Т. Желіховський,	ч. посьвідки	16072
М. Сьвідер	„ „	16073
М. Храпливий	„ „	16074
Й. Брезіцький	„ „	16075
І. Рекрут	„ „	16076
А. Ґурняк	„ „	16077
О. Рекрут	„ „	16078

Філядельфія, Па. 30. жовтня 1912.

Хвальна Редакціє!

В слід відозви „Сокола-Батька" у Львові, отриманої з Уряду Р. Н. С., Брацтво сьв. Георгія, від. 239, в Філядельфії, Па. на мітінґу дня 13. жовтня с. р. ухвалило одноголосно закупити 25 квадратових метрів землі під Український Город у Львові.

Пересилаючи в прилозі банковий чек на суму 25 дол., просимо о висланє сеї квоти враз з иншими грішми Старшині „Сокола-Батька", а заразом просимо о поміщенє сего нашого листа в слідуючім числі „Свободи", щоби тим способом припімнути другим Брацтвам і Товариствам так важне діло, котре засипляє, як звичайно по руськи. Найвисший бо вже час подбати більше про свої рідні справи, як се роблять инші народи. Кілько то руського гроша іде нераз марно в кишені чужинців, котрі скуповують добра, а Русина називають завсігди „ґоєм". Перестаньмож підпирати других, а дбаймо про себе. „Громада великий чоловік". Брацтво чи Товариство не збідніє, як дасть пару дол., котрі то доляри допоможуть Старшині „Сокола-Батька" докінчити так гарне діло. Можливо, що ми самі будем ще ходити по закупленім городі; а коли ні, то наші діти або діти наших братів і сестер будуть мати красну памятку і будуть могли в столици краю, на своїй земли, віджившатись лучше ніж на земли чужій. Не забуваймо, що „в своїй хаті своя правда і сила і воля".

Уряд Брацтва сьв. Георгія, від. 239 Р. Н. Союза.
І. Боросевич, предс.,
Т. Грицей, секр.

За повисшу квоту вислано на адресу п. Грицея 25 посьвідок чч. 10061—10085.

Володимир Хорощак з Рослин, Ваш. $5.00. За сю квоту вислано п. Хорощакови 5 посьвідок чч. 10086—10090.

На руки Л. Бобовського з Мішел, Б. К., Кан., зложили по 1 дол. отсї добродії: Василь Ковцуняк, Олекса Федюк, Дмитро Івасюк і Лука Бобисюк.

За сї гроші вислано на адресу п. Бобовського 4 посьвідки чч. 10091-10094.

Яків Стеткевич з Гейзелтон, Па. прислав $10.00, т. є. від себе $5.00, а від Михайла Мардиняка $5.00.

За сю квоту вислано на адресу п. Стеткевича 10 посьвідок чч. 12067—12076.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО ДО РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

Справоздане касове Р. Н. Союза за місяць жовтень 1912 року.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	421	12
2	Mt. Carmel, Pa.	93	75
3	Olyphant, Pa	148	72
4	Jersey City, N. J.	64	47
5	Mt. Carmel, Pa.	108	75
6	Brownsville, Pa.	72	50
7	McAdoo, Pa.	210	12
8	Elmira Heights, N. Y.	63	62
9	St. Clair, Pa.	153	77
10	Ansonia, Conn.	112	07
11	Waterbury, Conn.	44	72
12	Yonkers, N. Y.	118	25
13	Troy, N. Y.	48	29
14	St. Louis, Mo.	152	38
15	Buffalo, N. Y.	54	66
16	Lansford, Pa.	283	47
17	West Pawlet, Vt.	25	72
18	Seymour, Conn.	31	25
19	Homer City, Pa.	30	35
20	Jessup, Pa.	124	97
21	Mayfield, Pa.	22	25
23	Homestead, Pa.	112	50
24	Shamokin, Pa.	25	00
25	Trauger, Pa.	72	97
26	Belle Vernon, Pa.	35	00
27	Glen Lyon, Pa.	87	88
28	Mahanoy Plane, Pa.	327	10
29	Rhone, Pa.	143	06
30	Breslau, Pa.	119	74
31	Eleanor, Pa.	40	00
32	Trauger, Pa.	62	00
33	Northampton, Pa.	326	98
34	Old Forge, Pa.	31	97
35	Whitney, Pa.	65	85
36	Scottdale, Pa.	46	80
37	Chisholm, Minn.	100	17
38	Auburn, N. Y.	117	13
39	Syracuse, N. Y.	94	40
40	Edwardsville, Pa.	95	55
41	Westmoreland, Pa.	47	60
42	Passaic, N. J.	132	77
43	Simpson, Pa.	31	25
44	Mt. Carmel, Pa.	15	00
45	Philadelphia, Pa.	32	57
46	Plymouth, Pa.	193	75
47	Ambridge, Pa.	44	72
48	McKeesport, Pa.	121	39
49	Powhatan, W. Va.	26	25
50	Desloge, Mo.	3	75
51	Yatesboro, Pa.	50	30
52	Holyoke, Mass.	16	25
53	Pittsburg, Pa.	216	89
54	Terryville, Conn.	25	23
55	Carnegie, Pa.	138	98
56	Wheeling, W. Va.	45	34
57	Cohoes, N. Y.	38	22
58	Ramey, Pa.	111	69
59	Leisenring, Pa.	45	91
60	Baltimore, Md.	17	53
61	Dunlo, Pa.	139	50
62	Lopez, Pa.	20	38
63	Ford City, Pa.	105	85
65	Elizabeth, N. J.	107	16
66	New York, N. Y.	69	60
67	Butler, Pa.	10	00
68	Ansonia, Conn.	13	22
69	New York, N. Y.	20	00
70	Jersey City, N. J.	143	08
71	Franklin Furnace, N.J.	7	50
72	Alden Sta., Pa.	105	95
73	Providence, R. I.	16	83
74	Granville, N. Y.	25	00
75	Mt. Carmel, Pa.	28	75
76	Newark, N. J.	50	43
77	Yorkville, O.	26	55
78	Minersville, Pa.	287	00
79	Meyersdale, Pa.	20	00
80	Pleasant Valley, Pa.	48	60
81	Baltimore, Md.	44	00
82	New Alexandria, Pa.	101	94
83	Carnegie, Pa.	11	97
84	Canonsburg, Pa.	25	69
85	Hazleton, Pa.	237	87
86	Olyphant, Pa.	16	00
87	Lancaster, N. Y.	48	13
88	Tonawanda, N. Y.	12	69
89	Simpson, Pa.	15	00
90	Centralia, Pa.	37	50
91	McKees Rocks, Pa.	108	44
92	Taylor, Pa.	66	46
93	Newburgh, O.	20	50
94	New Britain, Conn.	50	23
95	Beaver Meadows, Pa.	88	88
96	Pittsburg, Pa.	94	27
97	Marion Heights, Pa.	25	20
98	Shenandoah, Pa.	45	00
99	Wilkes Barre, Pa.	124	84
100	McKeesport, Pa.	35	43
101	Canonsburg, Pa.	15	92
102	Cleveland, O.	113	91
103	Superior, Wis.	26	00
104	Perth Amboy, N. J.	140	85
105	Nicetown, Pa.	32	71
106	Chicago, Ill.	130	31
107	Sayre, Pa.	51	44
108	New York, N. Y.	143	07
109	Ellsworth, Pa.	72	20
110	Leetsdale, Pa.	50	00
111	Allegheny, Pa.	29	41
112	Cleveland, O.	22	01
113	New Florence, Pa.	50	00
114	Dunmore, Pa.	72	50
115	New Philadelphia, Pa.	35	00
116	Chisholm, Minn.	26	53
117	New York, N. Y.	74	40
118	Pittsburg, Pa.	26	80
119	Latrobe, Pa.	27	25
120	Spangler, Pa.	101	25
121	Trenton, N. J.	156	70
122	Trenton, N. J.	66	44
123	Scranton, Pa.	45	07
124	Ormrod, Pa.	77	29
125	Chicago, Ill.	17	64
126	Beaverdale, Pa.	53	44
127	Buffalo, N. Y.	85	91
128	Lorain, O.	21	97
129	Sykesville, Pa.	57	25
130	Pittsburg, Pa.	47	05
131	Beaver Meadows, Pa.	27	45
132	McKeesport, Pa.	42	16
133	Newark, N. J.	91	14
134	Ernest, Pa.	43	75
135	Smoke Run, Pa.	112	50
136	Carnegie, Pa.	61	05
137	West Seneca, N. Y.	6	25
138	Philadelphia, Pa.	—	—
139	Oil City, Pa.	35	00
140	Youngstown, O.	70	19
141	Little Falls, N. Y.	70	65
142	Elizabeth, N. J.	65	58
143	Windber, Pa.	32	50
144	New York, N. Y.	13	22
145	Altoona, Pa.	22	50
146	Detroit, Mich.	21	29
147	Allentown, Pa.	99	88
148	California, Pa.	27	32
149	West Seneca, N. Y.	39	66
150	Pittsfield, Mass.	8	75
151	Allentown, Pa.	26	43
152	Homestead, Pa.	67	50
153	Berwick, Pa.	43	26
154	Dunmore, Pa.	55	00
155	Perth Amboy, N. J.	98	57
156	Sheffield, Pa.	13	93
157	Donora, Pa.	97	54
158	Creekside, Pa.	30	82
159	Wilmerding, Pa.	31	13
160	Jamaica, N. Y.	52	64
161	Tower City, Pa.	45	50
162	Scranton, Pa.	62	37
163	Chicago, Ill.	15	12
164	N. Hadley, Mass.	10	00
165	Chicago, Ill.	66	35
166	Barnesboro, Pa.	61	35
167	Cumbola, Pa.	73	04
168	Perth Amboy, N. J.	65	46
169	Scranton, Pa.	50	25
170	Jersey City, N. J.	63	77
171	Pittsburgh, Pa.	22	35
172	Fredericktown, Pa.	37	00
173	Cleveland, O.	30	00
174	Oxford Furnace, N. J.	28	75
175	Detroit, Mich.	37	05
176	New Burgh, N. Y.	24	66
177	Vegreville, Alta., Can.	10	00
178	Manchester, N. H.	15	57
179	St. Louis, Mo.	104	04
180	Scarbo, W. Va.	32	50
181	Manville. R. I.	8	95
182	Dixonville, Pa.	77	83
183	Sunderland, Mass.	33	22
184	Whiting, Ind.	68	75
185	Hazleton, Pa.	71	10
186	McAdoo, Pa.	56	01
187	Ford City, Pa.	53	45
188	Ginter, Pa.	109	79
189	South Fork, Pa.	35	97
190	Newark, N. J.	22	55
191	Troy, N. Y.	57	17
192	Herkimer, N. Y.	32	36
193	Red Star, W. Va.	33	85
194	Minneapolis, Min.	44	70
195	Peckskill, N. Y.	25	19
196	Whiting, Ind.	53	75
197	Swoyers, Pa.	80	89
198	Port Jerwis, N. Y.	31	67
199	Whiting, Ind.	51	25
200	Syracuse, N. Y.	7	69
201	Whippany, N. J.	33	68
202	Auburn, N. Y.	22	73
203	Brooklyn, N. Y.	33	21
204	New York, N. Y.	38	39
205	Emerald, Pa.	38	22
206	Woonsocket, R. I.	28	64
207	Jeanette, Pa.	48	22
208	Kingston, Pa.	60	72
209	Carteret, N. J.	124	62
210	Westchester, N. Y.	21	25
211	Stapleton, N. Y.	25	29
212	Cleveland, O.	46	35
213	Bayonne, N. J.	63	22
214	Chicago, Ill.	27	53
215	New York, N. Y.	29	32
216	Hazleton, Pa.	43	25
217	Rochester, N. Y.	49	68
218	Youngstown, O.	41	25

(Конець буде).

Населене Македонії й Альбанії.

Населене Македонії числить 544.340 Турків чистої крови, 1.028.650 православних Болгарів, 136.170 Болгарів-магометан, 639.600 Альбанців-магометан, 12.000 православних Альбанців, 9.740 католицьких Альбанців, 230.580 Греків, 50.745 православних Куцо-Волохів, 61.910 Жидів, 39.470 Циганів-магометан і 1.260 Черкесів-магометан. Найбільшу ґрупу населеня творять Болгари, яких із етноґрафічного становища є разом 1.168.820. Але инакше представить ся справа, коли узглянимо, що крім Альбанців, котрі у всіх тих віроісповіданях мають досить сильне почуте племінної єдности, магометанська релїґія творить таку сильну сполуку, що як у Боснії, так навіть деинде, населене, що говорить иншими мовами, вважає себе Турками.

Із сього становища населене Македонії проти 1.028.650 Болгарів, 230.580 Греків, 50.745 Куцо-Волохів, 61.910 Жидів, а 661.346 Альбанців, котрі на випадок війни, хоч бунтують ся проти Туреччини, станули би радше по її стороні, мало би 721.240 Турків, а числячи ґрупами, на 1.259.230 населеня ворожого Туреччині, 1.382.580 населеня прихильного їй, а 126.655 рівнодушного населеня.

Населене Альбанії, т. зн. обох вілєтів Скутарі та Янїна, представляєть ся ось так: 22.000 Турків, 260.000 Альбанців-магометан, 110.000 Альбанців православних, 165.000 Альбанців-католиків, 30.000 Сербів православних, 40.000 Сербів або радше Хорватів-магометан, 20.000 Болгарів православних, 110.000 Греків, 190.000 Куцо-Волохів православних, 11.000 Жидів і 12.000 Циганів-магометан. Отже тут на 609.000 населеня прихильного Туреччині, є лише 50.000 населеня противного, 210.000 рівнодушного.

Трохи лїпше представляєть ся справа, коли візьмемо під увагу ґеоґрафічне розположене племен, бо Греки мешкають головно близько грецької границї, Болгари в сусїдстві Болгарії, а Серби в сусїдстві Сербії.

Турки мешкають переважно в південнім Македонії, в сусїдстві Греків, крім сього творять інтеліґенцію та правлячі круги по містах.

Цікаву частину населеня творять Куцо-Волохи, або Зінзари, розсїяні між Болгарами, Альбанцями та Греками, головно в південній Македонії і Альбанії. Ізза свого племінного споріднення з Румунами, творили би на случай, впрочім неправдоподібного подїлу Македонії, причину, для якої вмішала ся би Румунія.

Отже справа, навіть на случай побіди коаліційних держав балканських над Туреччиною, представляєть ся замотано тай може дати причину до дальших замотань.

НАДІСЛАНЕ.

Слава Ісусу Христу!

Дорогі мої во Христї Братя і Сестри!

Вже від одинайцять місяців нашого приїзду тут до Америки, ми все від часу до часу давали Вам знати о собі в ріжних часописях і думаєм, що нема місцевости, деби наше імя не обилось бодай раз-два о Ваші уши; раз повідомлялисьмо Вас о нашім приїздї, инший раз дякувалисьмо за жертви, а ще инший, голосили про намірену будову монастиря, про отворене школи, та про колєтку на сю цїль. І правда, мушу признати, що голос наш не все був „голосом вопіющим во пустинї". Знайшли ся добро-охотні серця, котрі посшішили одні зі щирим-теплим словом заохоти, инші зі щирою жертвою — тож і Спасибіг їм за се, а імена тих записані так в наших серцях, як і по вічну памятку в книгах монастиря.

Як звісно Вам, ми розпочали ще в цьвітни колєтку і то найперше в Ню Йорку, яко найбільшім місті; свого часу повідомлялисьмо о успіху тоїж. Колєкта в Ню Йорку за час від 22. цьвітня до кінця червня принесла $707.00, з того $109.08 зібраних в церкві нюйорській, $60.00 від Братства сьв. Анни, $198.00 між иншими народностями, а між Русинами в Ню Йорку як і по околицях тамтейших $335.64, видатки на сю колєтку як оплата желїзниці, робота друків, оплата комітетових і т. п. виносили суму $156.33. Ню Йорк лишилисьмо до часу, позаяк брак роботи як казали нюйорщани, недавав їм спромоги піти за голосом добрих і щедрих їх сердець.

В вересни розпочали Сестри колєкту в Честер, тут зібрано між Русинами $51.30, в Вілміґтонї $20.50. Дня 27. вересня Сестри наші запрошені через Вс. О. Ілію Кузїва Декана в Олифант, Па. розпочали колєтту в їх деканаті і то від місцевости Нортгемптон, Па., де є парохом Вс. О. Е. Баранський.

Щире приняте, цїлковите пожертвоване ся і віддане справі, отсе що дізнали Сестри в тій місцевости. Вс. О. парох не зважаючи на труди, недогоду, брак часу, стало товаришив Сестрам по колєктї, колиж раз виручив ся своїм колєктором, котрого імя незвісне менї, сей хотяй убогий не приняв винагородженя, відповідаючи, що встидав би ся приняти заплату за свою услугу. Не менше і Чесні Парохіяни оказали ся гідними свого О. Пароха — колєкта в Нортгемптон тревала не сповна два тижнї і принесла суму $376.60. Тож най приймуть так Вс. О. Парох Баранський, як і Чесні Парохіяни щиру подяку від нас, ми враз з сиротами повіреними нам молимось і будем молитись за наших добродіїв, а молитва невинних сердець діточок умолить у Бога благословене для Вас. Тепер Сестри наші суть в Олифант у Вс. О. Декана Кузїва не менше і там щиро їх принято, защо зі щирого серця дякуєм. Звідтам правдоподібно поїдуть до Скрентон і околиці.

Наші Сестри Василіянки колєктують на будову монастира, Інститута для сиріт і Висшої школи тут в Америці; як лиш троха застановитесь Дорогі Братя над тим, побачите, що се діло не малої ваги потребує і часу і великих вкладів. Не штука взяти сироти та морити їх голодом, або не дати їм спромоги колись запрацювати на житє, не дати їм вихованя і науки, щоб були як слїпці, калїки. для котрих все ніч темна, хотяй сьвітить сонічко Боже. Тому потреба великих фондів, по перше: щоб побудовати для тих дїтий відповідне поміщене, по друге, щоб було за що удержати і виховати ті дїти.

Дуже часто ми спотикали ся з закидом і то так від сьвященьства як і поодиноких сьвітських людий, що єсли би ми побудовали або принайменше розпочали будову, кождий охотнійше посшішив би з жертвою. Се прикрий закид а тим прикрійший для нас, що і ми би воліли мати урядженйй монастир, школу і інститут, деби можна посьвятитись виключно Службі Богу та вихованю тих діточок, як ходити від хати до хати, просити людий о поміч, дізнавати і спотикати ся з ріжним, якє тут годї навіть згадати.

Але ті, що роблять ті закиди не подумають, що щоби побудовати чи зачати будову, треба наперед купити площу. Правда, ми набули фарму в Чесапік Сіти; фарма ся коштує $16.000.00, на покритє котрої суми затягнулисьмо пожичку в сумі $10.000.00, ренту покрили Їх Преосьвященьство. Тепер хто ласкав схоче обчислити, кілько виносить % від такої суми, кошта інтабуляції, вироблене пожички, податок, асекурація, то бачить, що сума сколєктована навіть в части не покриває видатків, не говорячи вже о самім довгу; з чим-же ту розпочинати будову? Скаже хто, що в Філядельфії закуплені суть два доми для сиріт, то пощо будовати нові? Що до домів в Філядельфії мушу таке сказати. Найперше на ті два доми зложила ся майже сама Філядельфія. а прочі доповнили квоту $3.685.87. Що можна купити за сю суму у великім місті? Нічого. Тому сї доми куплені зістали за морґічі в квоті $24.000.00 зменшеній о узбирану суму і о додаток зі сторони Їх Преосьвященьства, котрі сей дім приспособили на мешкане. Заплатити однак податок міський, процента від морґічів, вже нема з чого. Ми приняли сироти і помістили в тім домі, но показалось, що утримане сиріт в місті не, маючи жадних фондів є зовсім неможливе, бо від 8 місяців всякі майже жертви на ті доми устали. Щож робити? Один дім винаймлено аби бодай податки заплатити, в другім поміщаємо кандидатки до Чина і отвираємо для них школу домашню, сироти же перенеслисьмо за місто, на сьвіжий воздух, на фарму в Чесапік Сіти враз зі Сестрами. В Чесапік взяли ся Сестри до тяжкої працї на поли, щоби дати утримане сиротам, а в Філядельфії другі Сестри працюють при шитю, щоб заробити на житє та бодай в части оплатити податки і процента за доми закуплені а не сплачені.

Дальше буде).

ЖЕРТВИ ЗЛОЖЕНІ НА ЦІЛИ У. П. Т.

(Виказ надісланий з канцелярії Українського Педаґоґічного Товар. у Львові).

В серпни зложили Вп: Василковий Дім „Оркан", Львів 1 К; Олекса Онисько, Бережниця 2 К; Евг. Кисїлевська, Нагорняна 10 с.; Гр. Кат. Уряд, Несторівцї 2 К 84 сот.; Ст. Лущик, Черчики 60 сот.; О. Мих. Левицкий, Княжівське 3 К; Громади: Княжівське, Янївка, Ясенівцї 7 К; Олекс. Онисько, Дрогобич 1 К; О. Мих. Брикович, Плїсняни 1 К; А. Лебіщак, Болозів 2 К; Іван Бунданич, Месеґето 10 К. На вкл. книж. К. С. К. Ч. 402 і 1941 зложили незвісні **Добр. 195 К. 98 сот**. Др. Остап Макарушка, Львів 4 К; Евг. Кузьмик, Рожанка 1 К; Йосиф Цьонка, Клепарів 1 К

В вересни зложили Вп: Корульчук, Креховичі 2 К; **Гейзелтонські Русини з балю, через О. Шараварка 150 К.** Спілка госп. Корсів 2 К 60 сот. Через курзора Крижановского зложили Вп: О. Йосиф Іванець, Рудно 1 К; о. Теод. Банах, Глинсько 1 К; З Рави Руської: Антін Галька 3 К; Юлїян Галька 1 К; Др. Дмитро Левицький 1 К: Василь Сїдельник 50 сот., Олек. Шайдецький 50 сот., Мих. Климкевич 50 сот., О. Ст. Ничай Іванчук, Панькевич, Волод. Шавала, о Евг. Горницький, Ів. Комаринський, Теодор Дучай по 1 К. З пушки о. Ничая 5 К. Др. Ярос. Вахнянин 2 К.; О. Гранка, Верхрата 1 К. З Любачева: о. Чичилович, Свистович, Дучинський, Мих. Ріпецький, Вас. Михальчишин, Іван Станько по 1 К. Богд. Михальчишин 50 сот. З Нового Села: о. Іван Станько, Іван Тоган, Вас. Мричко по 1 К. Юлїя Спашанська 50 сот. О. А. Савчин, Лівча 1 К. З Цїшанова: Ів. Пашко 1 К. Ів. Фіґура 2 К. Ів. Свистович 50 сот. Церков 5 К. З Люблинець: о. Метеля 2 К. Читальня „Просьвіти" 2 К. Каса Райфайзена 5 К. о. Заяць, Осип Метеля, Онуф. Турко по 1 К. З Львова: Іляр. Доманик, Ів. Жураковський, Евг. Перфецький, К. Г., Василь Бріґедер, Ів. Матіїв, Гр. Іваницький, Д. Йосиф Романович, Вол. Гучковський, Ол. Максимович, Т. Левків, Ів. Бачинський, Люб, Рожанський, А. Гапяк, Йос. Ласовський, Др. Кир. Студинський, о. Яр. Левицкий, о. І. Мільницький по 1 К., Н. Н. 10 сот. Н. Н. 20 сот. Н. Н. 50 сот. Д. Вергановський 50 сот. Ст. Касараба, А. Кульчицкий, Юл. Січинський. Каз. Тиховський, Ів. Огоновський, Лев Стефанович, о. Ю. Федусевич, Ал. Харкевич, Мих. Денис по 2 К. Тустанович, Гіп. Брилинський, Л. Будзиновський, Пет. Бріл, Б. Грушкевич по 50 сот. Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н. і Гайдукевич по 20 сот; П. Чехів 30 сот. Сполїтакевич 30 сот. Сп. Банковський 20 К. Кор. Зубрицький 3 К. Бог. Антонович 10 К. Петр. Крипякевич 10 К. **Інститут сьв. Ольги (зиск зі склепу) 51 К. 10 сот**. Евг. Гриневецький, Рогатин 2 К. Б. Калинович, Рада Сїлецька 1 К. М. Мельник, Шлеск 1 К. о. Заяць, Люблинець 1 К. Ст. Лущик, Черчики 50 сот. Олек. Онисько, Дрогобич 2 К. Збірка Вп. Крижановського через ц. к. Старост. Рава 107 К. 46 сот. Ів. Кубінович, Пядики 2 К. Збірка від дїтий, Пядики 1 К. 50 сот. І. Вертипорох, Сїлець беньк. 7 К 70 сот. Олек. Волчуківна, Турка 2 К 40 сот. К. Менцїнський, Гирлцї 2 К. Мих. Площанський, Надіїв 10 К. Евг. Кисїлевська, Нагорянка 20 сот. З пушки в канц. Митр. Косистор. 59 К. 55 сот. Олекс. Онисько, Дрогобич 10 К. „Січ" Передмісте, Язловець (коляда) 20 К.

В жовтни зложили: Вп. Рудницький, Львів (збірка) 1 К 50 сот. Через філію Р. Т. П. в Терноноли: о. П. Патрило, Вік. Петрович по 1 К. Іл. Брикович 2 К. о. Крипякевич, Львів 10 К. А. Мащак, Львів 2 К. В. Мотюківна, Львів 1 К. А. Богданович, Львів 10 К. Л. Балицький, Розділ 1 К. І. Минько, Микулинцї 1 К. Вп. Крижановський зібрав у Львові: М. Кордуба, М. Чапельський, А. Гучко, Т. Ріпецький, І. Гирус, Г. Пожанський, Є. Гошовська, Ю. Надїєвич, Матіїв, К. Охримович, Іл. Доманик, В. Бриґідер, М. Грицїв, І. Медвідь, Й. Романович. К. Тиховський, Ю. Сельський, Е. Перфецький, Л. Стефанович, Я. Весоловський, А. Гапяк, Я. М. В. Гнатюк, Мидловський, І. Косс по 1 К. Др. М. Коцюба, Е. Кульчицкий, І. Огоновський, Ю. Січинський по 2 К. І. Недїленька, В. Гусаковський, А. Строгань, Др. Лопатинський, Б. І. Лешеґа по 50 сот. Филипович, Тустанович по 60 сот. П. Шарко 60 сот. Вішневський 20 сот. Сп. Баньковський 10 К. І. Нижанковський, Ходорів 1 К. С. Копцюї, Жидачів 2 К. Б. Фецанович, о Жих по 1 К. В. Тимцїк, Жидачів 50 сот. З Галича: Л. Гузар, Г. Зеленецький по 1 К. о. Мигович, В. Курчак, І. Крижановський, Д. Загайкевич по 1 К. о. Юрик, Залуква 2 К. Форнальчук, Зацків 1 К. З Дори: о. Петровський 1 К. Братство церковне 1 К. З Станиславова: Р. Сарачинський, Кульчицкий, Красножис, Ів. Коваль, Дзерович, Др. Дрогомирецький, Яр. Проскурницький, Лїтинський, Клюк, Я. Білинський, В. Волянський, Е. Барановський, о. Литвин по 1 К. Л. Чачковський, Ст. Стеблецький, О. Лїсевич по 2 К. П. Білотош, Ю. Яцкевич, Б. Лїщинська по 60 сот. Радловський, В. Юревич по 50 сот Білєвський, Кисїлевський, Салагуба по 20 сот. Ів. Торонський 30 сот. Др. Жураківський 5 К. З Надвірної: о. Васяк, Марковський по 40 сот. Гордійчук 1 К. З Делятина: Гретчак 40 сот. З Микуличина: о. Галайчук 10 К. о. Ганушевський 1 К. Ів. Лазарська, Дора 2 К. З Саджавки: о. Бобикевич 1 К. Ів. Зубаль 2 К. З Коломиї: Вербовий 1 К. Лукашевський 1 К. Н. Н. 40 сот. З. Скварко 50 сот. о. Торгович 1 К. Др. Дембицкий 10 К. Мих. Слюзарчук 1 К. О. Натковська, Маковиско 2 К. В. Томашек, Великий Потік 12 К.

Всїм Вп. жертводавцям щира подяка за память про бідну українську молодїж.

Від Українського Педагоґічного Товариства у Львові.

Подяка і просьба.

Львів, дня 26 вересня 1912.

До Хвальної Редакції
„Свободи" в Джерзи Сіти.

Одержавши з „Дністра" тисяч (то є 1000) корон зібраних для Краєвого Шкільного Союза „Рідна Школа" у Львові через Редакцію „Свободи" спішимо отсим виразити Високоповажаним Жертводавцям і Хвальній Редакції найсердечнїйшу подяку. Сей цінний дар приймаємо з тим більшою радістю, що тепер знаходимо ся в дуже тяжкім фінансовім положеню. Потреби і вимоги наших приватних шкіл в Галичині зросли так, що наша бідна галицька суспільність, хоч зрозуміла [illegible] „Рідної Школи", не в силї зложити потрібної суми тимбільше, що сегорічна дощева осінь наробила стільки шкід нашим хліборобам, що се дуже прикро відібє ся на їх жертволюбивости для „Рідної Школи".

Дякуючи про те щиро за цінний дар. сподїємо ся, що сьвідома українська суспільність в Америцї буде нас і дальше підпирати в нашій тяжкій борбі о „Рідну Школу".

З поважанєм
КРАЄВИЙ ШКІЛЬНИЙ СОЮЗ
у Львові

о. Омелян Ванго, за голову, *С. Сальо,* за секретаря.

ЦЇНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДЇ“

1) ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довший час (від 3 місяців до року) платять ся після специяльної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові. ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кождий раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ, як: мітинґи брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союза“.

ОГОЛОШЕНЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛЇВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союза по 4 центів від слова.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменче 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і инші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошене адреси 25 центів.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з гори та в цїлости. В противнім разі оголошене безуслівно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошеня можна присилати також почтовими марками

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в якім воно має бути поміщене. Оголошень телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в часописи фірм редакція не приймає нїякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, викине ся оголошене несовісної фірми; кромі сего редакція доложить всїх старань, щоб ошуста потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошене, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцюють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошене.

9) Оголошеня мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошеня редакція не висилає нїяких посвідчень.

Не забувайте, Земляки, за старий край! Збирайте датки на „Рідну Школу" і инші народні потреби!

ПОДЯКА.

Отсим складаю сердечну подяку Вп. Членам Братства Сошествія сьв. Духа, від. 295, в Акрон, О. за квоту $10.00, котру я одержав з братської каси яко двотижневу запомогу за скалічену руку. Заразом звертаю ся з просьбою до тих Русинів в Акрон, О., котрі ще не належать до запомогової орґанізації, щоби приступали в члени місцевого Братства і Р. Н. Союза, бо ніхто не знає, що кого чекає в найблизшій будучности. Орґанізуймо ся, Братя, бо в орґанізації сила!

Стефан Гайовий.

МЕЛЯНХОЛІЯ.

Богато докторів признає, що мелянхолія або пригноблене ума є результатом невідповідного жутя харчів. Особа, що терпить на мелянхолію, є смутна і нещаслива. Єсли причиною сеї недуги в тім случаю є неправильне травлене, повинністе ужити Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина, котре вичистить швидко органи травленя і очистить кров. Чиста кров дасть нову енерґію і нове житє пацієнтови. Його харчі мусять бути старанно добирані і цілковито пережуті. Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина є цінним ліком в случаях утрати апетиту, замуленя кишок і у всіх неправильностях в травленю. Єсли хтонебудь в родині оказує певне пригноблене ума чи тіла, дайте йому Трінера Американського Гіркого Вина. — По всіх друґсторах.

JOS. TRINER,
1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill

Лиш 8 центів! Хто пришле 8 центів почтовими марками в листі, той отримає хорошу нововидану книжочку: „Збірник Поезий", власного накладу. Замовляйте на адресу: John Iwanec, 538 E. 14th St., New York, N. Y.

Російсько-Американська Лінія

Найгарнійші, найбільші і найскорші пароходи, удержуючі правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою без пересїданя у иньшій посередній пристани.

Нові, двошрубові пасажирські кораблі „ЦАР", „КУРСК", „РОСІЯ".

До Ротердаму 8 днів, до Лібави 11 днів.

$33.00 — III кляса — $35.00
$45.00 — II кляса — $50.00
$60.00 — I кляса — $70.00

Найблизший від'їзд кораблів з Ню Йорку:
„РОСІЯ" 16. Новембра. — „КУРСК" 30. Новембра.

По близші подробиці просить ся звертати до наших агентів або до генерального заступництва;

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y

Телефон: Orchard 7430.

Еґзамінована і з довголітною практикою **АКУШЕРКА** зі Львова

Ю. ШУМЛЯНСЬКА

44 East 7th Street, New York, N. Y.
(between 2nd & 3rd Ave).

Поручає ся П. Т. Землячкам.

Гидропатичний Інститут
лікаря Фелікса Комари N.D.

Лічить всякі мужеські і жіночі слабости способом гидропатичним, як: масованєм і всїлякими купелями так паровими як і електричними.

Поради уділюєсь даром.

Адреса:
322 CONGRESS ST. COR. WEBSTER AVE., JERSEY CITY, N. J.
Год. урядові: від 8 ої рано до 9-ої веч.
Tel. 4145M., J. C.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся независимими. Наука тревае 3 місяці; по її скінченю видаємо диплъом. Адресувати:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street, New York, N. Y

Єсли маєте слабий зір, терпите на запалене очий і біль голови, або єсьте загрожені сліпотою, удайте ся по пораду до

ОКУЛІСТА
L. FRIEDNER-A O. R. D. O.
29 Newark Ave., побіч Cooper Pl.

Відповідно до зору окуляри від $1.00 висше.
Спеціальність: Окуляри для шкільних дїтей.
Направ яє шкла. Ґарантія запевнена.
Отворено від год. 8 рано до 8 вечер.

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИЛІЧЕНІ.

Моя довголітна практика і знанє на Ваші услуги. Всі тайні недуги: утрата животности, занажене крови, розширене, стиснене, утрата крови, висушене, пропуклина, ґемороїди, слабости нирок і міхура. Лічу тревало, по умірковании ціні.

Порада даром. Прийдіть і оглянъте анатомічний музей та зобачте чоловіка в здоровлю і хоробі. Вступ вільний. Затямге, що я лічу людий аби були вилічені в далеко коротшім часі як хтонебудь инший.

Dr. WARD,
417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.
(Близько 25 сї улиці).

Години: від 9. до 8., в неділї від 10 до 2.

Шість кварт лікеру за $1.00

Щоби познакомити всїх з нашими знаменитими лікерами, вишлемо оплатно наш „ZANOL" на **ШІСТЬ КВАРТ ЛІКЕРУ ЗА $1.00** після Вашого вибору. Що уживаєте — Rye, Bourbon, Corn or Sour Mash Whiskies, Gin, Rum, Peach, Apple, Apricot or Cognac Brandies, Cordials і т. п. горівки?

Защадіть собі сей великий заробок продавців.

Ми скажемо Вам в який спосіб. Ми маємо в тім напрямі досьвідчене і порадимо, як можете зробити ті лікери з „ZANOL" екстракту самі дома. В двох мінутах все готове. Лікери зроблені з „ZANOL" суть смачні і чисті. Нагороджене золотим медалем на Колюмбійській виставі і вдоволило тисячі купуючих. Загарантоване через державні закони для споживчих артикулів під ч. 22115-A.

Спробуйте зробити одну кварту віски даром.

Єсли-ж опісля вона окажесь несмачною, зверніть решту на наш кошт, а ми Вам звернемо гроші. Висилайте замовленя сейчас, а ми пішлемо Вам екстракт на

шість повних кварт віски за $1.00.

Пересилку оплачуємо самі. Вибір екстрактів довільний. Дванайцять повних кварт за $1.50, двайцять чотири кварт $2.80. Даром вишлемо кождому, хто пришле свою адресу, книжочку „Тайни історії виробу лікерів дома".

UNIVERSAL IMPORT CO.,
5270 UNIVERSAL BLDG., CINCINNATI, O.

ELGIN або WALTHAM

на виплату по $1.75 місячно

Єсли можете платити $1.75 місячно, ми пішлемо Вам на кредит гарну 14-K золотом золоч. (gold filled) годинку, гарантовану на 20 літ, заосмотрену в знаменитий, знаний з доброти механізм (осередок) Elgin або Waltham. Ціна враз з ланцушком і дармовісом лише $30.00

Пишіть по цінник, залучаючи 2 ц. марку.

American Watch Co.
343 E. 9 St.,
New York.

Адвокат і оборонець **Joseph Heller** перепровадив ся під ч. 106 East 7 ул., New York City, напроти костела, де також уділяє поради правної від год 5—8 вечерами. Для робітників в випадках смерти і каліцтва уділяє поради цілком дармо.

Ґарантований Годинник

Правдивий годинник, накручуваний ушком, виглядає як золотий, показує докладно не тілько години але й секунди, ґарантований, добре виреґульований — можете дістати лише за $2.00 з пересилкою. Не викидайте гроший в болото, не купуйте дорогих годинників. Сей годинник є такий, який Ви власне хочете купити. Пришліть нам се оголошенє, Вашу адресу і $2.00, а ми Вам відворотною почтою вишлемо сей ґарантований годинник.

PROGRESS IMPORTING CO., 348 E 15 St, Dept. B. NEW YOK CITY.

$40 ФОНОҐРАФ з 12 руськими рекордами лиш за $19

Той гарний ҐРАМОФОН, який продає ся всюди по $40, ми продамо Вам такий самий з 12 найгарнійшими руськими піснями лиш за $19. Та виняткова наша оферта буде тревати лиш короткий час, прото зголошуйте ся сейчас. Пришліть нам нині $1 задатку, а ми вишлемо Вам зараз той прекрасний Ґрамофон з 12 руськими піснями експресом, а коли отримаєте машину з рекордами і будете з неї вдоволені, заплатите нам решту. Враз з машиною пішлемо Вам писемну ґаранцію на пять літ, а також запевняємо, що наколи не булибисьте з ґрамофону цілковито вдоволені, можете нам його на наш кошт звернути, а ми Вам відішлемо Ваші гроші. Наш склад є одинокою найбільшою фірмою до посилки ґрамофонів і рекордів через почту і продаємо їх до кождої місцевости в Америці. Ручимо за докладну і точну експедицію Ваших замовлень.

Всїх з близької околиці, які лише могли би самі до нас зголоситись, запрашаємо до нашого складу, аби могли пересьвідчити ся о правдивости наших машин і почути, як грають ті ґрамофони, які даємо по $19.

Наш склад (штор) є отворений вечером а також в неділї.

ATLANTIS TALKING MACHINE CO.,
46½ East 7th Street cor. 2nd Ave., NEW YORK.

Діти мусять мати добре сьтітло при науці

Лихе сьвітло напружує очи, а наслідки сего можуть лишитись на ціле житє. Нафтова лямпа є найлїпша. Сьвітло, яке дає лямпа Rayo, є лагідне і миле. Можете при нім читати і працювати годинами без ушкодженя Ваших очий.

Rayo лямпа є вироблена гіґієнічно. Вона є найлїпшою лямпою, а кромі сего дешевою і економічною.

Rayo лямпа є зроблена з правдивого мосяжу—нікльована. Запалюєсь без зниманя скла і умбри. Легка до чищеня і зміни кнота. Вироблена у всїляких формах і для всякого ужитку.

У всїх продавців.

STANDARD OIL COMPANY.
(INCORPORATED IN NEW JERSEY)
NEWARK, N. J. BALTIMORE, MD.

Надзвичайна спосібність!

Дармо! Купіть у нас за $6.00 найлїпшого тютюну до папіросів і виберіть собі презент з слїдуючих предметів: 1. Найновійший імпортований фоноґраф з великою нікльованою трубою і рекордами, який грає гарно й виразно усяку музику і пісні. Кождий може мати в своїм мешканю концерт. 2. Красна гармонїя з славної німецкої фабрики з нотами і вказівками. 3. Гарний столовий, нікльований годинник з музикою, що грає за кождим разом 10 мінут. 4. Ґрубо золочений дамський або мужеський зиґарок. 5. Столовий сервіс в краснім пуделку: 6 ножів, 6 вилок 6 великих і 6 малих ложок, 1 ніж до масла і 1 ложочка до цукру. — За наш презент хочемо, аби Ви поручали нашу фірму Вашим знакомим. Пришлїть нам на задаток 50 центів марками, а ми вашлемо Вам 40 пуделок тютюну 4-ох родів за $6.00 і вибраний Вами презент. Решту $5.50 заплатите по відібраню товару. Кому сей товар не подобає ся, може його не приняти. — З Канади і инших країв просить ся присилати 6.00 долярів відразу.

English Asiatic Tobacco Co., Dept Л.,
115 E. 7th St., New York City.

Слухайте панове! Не дайте себе визискувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешевіли? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 25 дол. за шифкарту! Тільки належить ся! Тілько ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть тілько до нас! Довідаєте ся правду!!!

25 ДОЛЯРІВ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Особні каюти! Домовий харч! Даємо нічліг! Відставляємо пакунки! Виробляємо вільний переїзд через границю! Шукаємо за костумерами аби їх вдоволити а не визискувати! Переконайте ся! Шлїть завдатку 2.00 дол. або пишіть по інформації.

$30 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ $30 дол.

А хто хоче за 8 дол. поїхати до краю на найлїпших пасажирських шифах?
Нехай кождий пише до нас сейчас по вияснeня. Адреса:

AMERIKA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City. Число телефону 3459 Rector.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно

Наколи зобовяжете ся платити по 10 центів денно, то пішлемо Вам на кредит сей прехороший ґрамофон плитовий, враз з 12 кусниками пісень, польок, вальсів і т. д., які самі собі виберете. Пишіть по інформації і каталоґ нових руських рекордів, залучаючи марки на пересилку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,
343 E. 9 Str., Dept. Z. New York City

ПОДЯКИ.

I. — Повідомляю Вас, що ґрамофон є в порядку і грає знаменито. Видає голос дуже мило і може рівнатись такому ґрамофонови, що коштує сто долярів. Я вельми вдоволений і буду старати ся виплатити Вам свої рати як найскорше. — З поважанєм W. Jankovski, 19 Gillmore Str., Rochester, N. Y.

II. — Ґрамофон я одержав без ніякого ушкодженя як також і рекорди. Він грає так мило як орґан і видає чистий звук. Я дуже вдоволений з него. Буду перекавувати моїм знакомим, що компанія продає такі гарні ґрамофони на сплату. Мої рати буду старати ся виплатити вчасній ше. — З поважанєм Петро Кривий, Sufforn, N. Y.

Подібні листи дістаємо від кождого костумера, одначе задля браку місця не можемо всї ті листи тут подати.

Просьвітна Комісія:

Др. В. Сіменович, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill. — предсідатель.
А. Горбаль, 135 Main Str., Derby, Conn. — касієр.
Е. Струтинська, 714 Bickerdike Str., Chicago, Ill. — секр.
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Д. Андрейко, Watervliet, N. Y.
Др. І. Копистянський, Shamokin, Pa.
Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

✝

Максим Голобувський, член від. 13. Вступив до Р. Н. С. 31. грудня 1905 р. Походив з села Завадка, пов. Ліско, Галичина. Помер в жовтню с. р.

Іван Левно, член від. 53. Вступив до Р. Н. С. 7. червня 1903 р. Походив з села Кростенько, пов. Кросно, Галичина. Помер в вересни с. р.

Василь Байда, член від. 168. Вступив до Р. Н. С. 25. липня 1911 р. Походив з села Староміщина, пов. Скалат, Галичина. Помер 16. жовтня с. р.

Іван Головчук, член від. 175. Вступив до Р. Н. С. 23. серпня 1912 р. Походив з села Романівка, пов. Теребовля, Галичина. Помер 30. вересня с. р.

Семен Шеремета, член від. 245. Вступив до Р. Н. С. 19. цьвітня 1910 р. Походив з села Стрілка, пов. Вібрка, Галичина. Помер 20. жовтня с. р.

Агата Клим, членкиня від. 135. Вступила до Р. Н. С. 21. липня 1908 р. Походила з села Вільхова, пов. Ліско, Галичина. Померла 30. вересня с. р.

В. І. П.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. сьв. Кирила і Методія, від. 260, подає до відомости своїм членам, що дня 17. с. м. о год. 2-гій пополудни, відбуде ся мітінґ, на котрім кождий член повинен явити ся і вислухати добре всіх нарад. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залеглости. Напоминає ся всіх членів, щоб приходили на братські мітінґи на означений час, а не о цілу годину пізнійше. — І. Грабець, секр.

ГОЛИЙОК, МАСС. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 52, повідомляє всіх своїх членів, що дня 17. падолиста с. р. відбуде ся річний мітінґ, на котрім буде здавати ся справоздане касове і вибір нового уряду. Котрий член не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Мітінґ відбуде ся в домі Івана Бабяка, 24 Олівер стр., о год. 1-шій по полудни. На тім мітінґу буде принимати ся членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — І. Бабяк, кас.; С. Ваврищин, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 17. листопада с. р. о год. 2-ій пополудни в гали церковній. На сей мітінґ має явитись кождий член, бо є важні справи до полагодження, як також вибір нового уряду. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі зістануть виключені з братства і з Р. Н. Союза. Котрий член на мітінґу не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Граничка, предс.; М. Воляник, кас.; О. Трач, секр.

ВАЙТІНҐ, ІНД. Бр. Покрова Пр. Богородиці, від. 184, повідомляє всіх своїх членів, що дня 24. падолиста (новембра) с. р. відбуде ся місячний мітінґ, на котрім кождий член мусить явити ся і свій довг вирівнати. Котрий член не виплатить свого довгу, не дістане в разі недуги ніякої підмоги через шість місяців. Нехай же кождий брат затямить собі добре сю осторогу, щоби потім на мітінґу не викручував ся і не казав, що не знав, в якій день наш мітінґ відбув ся. — Ю. Тот, предс.; Мих. Волчко, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 213, подає до відомости, що річний мітінґ відбуде ся дня 19 с. м. у гали мітінґовій під ч. 197 Аве. Е. На сім мітінґу буде вибирати ся новий уряд і полагоджувати ся инші важні справи. Кождий довгуючий член має виплатити всі свої належитости, бо в противнім разі зістане суспендований. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — М. Шаламей, пред.; І. Язьвінський, кас.; Д. Підгайний, з. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Богородчани", від. 233, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбуде ся дня 16-го с. м. о 8-ій год. вечір в „Прогрес Касіно", 28-30 Аве. А. Кождий довгуючий член має вирівнати всі свої залеглости. На тім мітінґу буде принимати ся нових членів без вступного до Товариства а до Р. Н. Союза після статута. — Д. Квасняк, предс.; І. Мартинець, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 14, повідомляє всіх місцевих і околичних Русинів та других Славян, що дня 17. падолиста (новембра) с. р., о год. 1-шій пополудни, відбуде ся в церковній галї, Долман і Гікори стр., Ст. Луіс, Мо. звичайний братський мітінґ, на котрім приймати ся буде нових членів до Братства за дармо, а до Р. Н. Союза після статута. Хто ще не належить до жадної орґанізації, нехай з сеї нагоди скористає. — Ст. Курила, предс.; М. Ридзик, кас.; Ст. Макара, секр.

МІКІСРАКС, ПА. Бр. сьв. Димитрія, від. 91, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що після ухвали з дня 20. жовтня с. р. кождий член мусить безусловно явити ся на мітінґ, який відбуде ся в парохіяльній гали, зараз по Службі Божій, дня 17. падолиста с. р. Неявивший ся член заплатить 1 дол. кари. — І. Шпур, секр.

ІСТ ЮНҐСТАВН, О. Тов. „Сокіл" під покровом сьв. Арх. Михаїла, від. 218, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 24. листопада с. р. то є в неділю, точно о годині 2-ій по полудни. Позаяк суть дуже важні справи до полагодження, то взиває ся всіх членів, щоби на сей мітінґ безусловно явили ся. Так само просить ся довгуючих членів, аби свої довги вирівнали, бо в противнім разі будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. Повідомляємо Федора Косопуда, бувшого секретаря сего відділу, щоби зголосив ся і заплатив ті кошти, котрі члени зложили на його руки, бо инакше г[...] ступимо з ним після судових пр[...]. Так само повідомляєм Николая Гарасима, бувшого касієра, щоби явив ся на сей мітінґ і зложив усі гроші, котрі у него позістали, на руки нового касієра Іґнатія Бурого. На тім мітінґу має здати контрольна комісія своє справоздане. Будемо принимати членів до Братства за пів вступного, а до Р. Н. С. після статута. Неявивший ся член заплатить кари 50 цнт. а урядник 1 дол. — М. Боґдан, предс.

ДІКСОНВІЛ, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 182, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів про слідуючі ухвали Братства: 1) Мітінґи братські мають відбувати ся кождої другої неділі в місяцю. 2) Кождий мітінґ має розпочинати ся о годині 2-ій з полудня. 3). Кождий член з Діксонвіл і Ідамар, єсли на мітінґ не прийде, заплатить 25 ц. кари. 4) Котрий член прийде на мітінґ по молитві, заплатить 10 ц. кари. — А. Кострик, предс.; Ф. Артамович, кас.; М. Дуб, секр.

ДРАВОСБУРҐ, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 297, запрошує Вп. Родимців на торжественне посьвячене братського прапора, котре відбуде ся дня 24. падолиста (Nov.) с. р. в гр.-кат. церкви сьв. Івана Хрестителя в Міккіспорт, Па., на 5 улици, о годині 12-тій по Службі Божій. На се сьвято Братство сьв. Арх. Михаїла запрошує всі доокoличні Братства і товариства до ласкавої участи. По посьвяченю відбуде ся у Дравосбурґ, Па. гарна забава, за котру ручить Комітет. — Т. Семенюк, секр.

ОПОВІСТКА.

Сим подаєсь до загальної відомости, що на дни 13. вересня с. р. основалось в Ню Йорку нове товариство під назвою „Українське Товариство Вільних Козаків міста Львова". На перших зборах сего Товариства вибрано слідуючий уряд: Гр. Максимців, предс.; Дмитро Баляс, кас.; Яким Оленців, секр. Адреса предс. і секр. 411 Іст 11-та ул. Ню Йорк, Н. Й. — Яким Оленців, секр.

Представленя, концерти, балї і т. п. забави.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Заходом укр. Тов. „Поміч в Чужині", від. 215 Р. Н. Союза, відбуде ся в суботу, дня 16. падолиста (Nov.) с. р. в Liberty Hall, 255—263 Houston Str., New York, N. Y. **Шестий Великий Баль.** Початок о годині 8 ій вечер. Вступ 25 цнт. Запрошує ся всі місцеві Братства і Товариства. За добру забаву ручить — Комітет.

СІМПСОН, ПА. Заходом Аматорського Кружка в Simpson, Pa. відограє ся в неділю, дня 24 го новембра с. р. о год. 7-ій вечером в St. Rose's Hall, Church Str., Carbondale, Pa. драма з сельського житя: „Украдене щастє". Дохід на церков в Simpson, Pa. Вступ 35 і 25 цнт.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Позір, Родимці! Так в Філядельфії як і околиці, що Пилипівка за плечима, тож не забудьмо піти на послідний сих мясниць Руський Вечерок, який устроює Бр. сьв. Володимира в Найставн, в суботу 16. листопада 1912 р. в Mercantile Hall, 849 N. Franklin Str., Philadelphia, Pa. Первоврядна руська музика, добірний буфет та гречна обслуга, певно задоволять гостий. Вступ для мущин 20 цнт., для женщин 15 цнт. До гардероби не буде змушуватись. Початок точно о год. 7-ій веч.

ЖЕРТВИ НА „РІДНУ ШКОЛУ" В АМЕРИЦІ.

На хрестинах у п. М. Микитишина в Джерзи Сіти, Н. Дж. дня 27. жовтня с. р. зібрав п. Стефан Милянович $4.10
Оголошено в ч. 43. „Свободи" 27.00

Разом $31.10

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА" В ГАЛИЧИНІ.

На іменинах у п. Луки Сидоряка в Клосимбери, Конн. зложили на руки п. Олекси Ярдана з Гартфорд, Конн. слідуючі пп. жертводавці: по 1 дол.: Л. Сидоряк і М. Мельничук; по 25 цнт.: І. Родзінка (Поляк), Н. Дзюбакевич, Д. Шуль, Н. Ярошевський, І. Нестерук, О. Ярдан і В. Салецький; Ксенька Дзядик 20 цнт.; по 10 цнт.: А. Рудакевич, Г. Яворніцький, М. Дзюбакевич, А. Ярошевська і А. Савицька; В. Дзюбакевич 5 цнт. — Разом $4.50
Стеф. Горак з Детроит, Міч. 4.00

На хрестинах у п. Павла Гульгуна дня 27. жовтня с. р. зібрав Василь Саїв член Р. Н. С. від. 203 в Брукліні, Н. Й. $3.05. Жертвували слідуючі: по 50 цнт.: П. Гульгун, А. Гульгун і М. Лемик; по 25 цнт.: Гр. Литвин, В. Вишнівський, А. Бурбха, С. Щибак, В. Саїв і М. Весна; К. Когут 5 цт. — Разом $3.05.
Оголошено в ч. 44. „Свободи" 147.46

Загальна квота $159.01

Дрібні оголошеня.